

XII Fira en el Record
Nostàlgic viatge
al passat comercial
de Torroella de Montgrí

Entrevista a
Josep Pascual i Massaguer

Entitat
CAT = Txl,
una fórmula per la llibertat

La sortida
La vall petita (I)

Dossier
Centre mundial
de la immersió

Salut

Centre mundial de la immersió

CRÈDITS

Edita: Ajuntament de Torroella de Montgrí

Adreça: plaça de la Vila, 1
17257 Torroella de Montgrí

Coordinació i redacció: Sílvia Yxart
Disseny gràfic i maquetació:
DeFont comunicació creativa
Impressió: Gràfiques Agustí / Dipòsit
legal: GI-228-93. Tirada: 2.000 exemplars

Consell de redacció:

Josep Morraja (CiU), Paco Puig (L'EST),
Andrés Navarrete (PPC), Josep
Martinoy (UPM), Andreu Blanco (ERC),
Gregori Sarquella (COET), Gerard
Cruset, Jordi Bellapart i Jordi Gamero.

Els articles: Tots són responsabilitat de
les persones que els signen. No
representen necessàriament els punts
de vista municipals o dels responsables
d'edició de la revista.

La informació municipal és extreta
de les actes municipals o facilitada
pels responsables dels serveis.

Fotografia de portada:

Àrea de Comunicació de l'Ajuntament

SUMARI

- 3 EDITORIAL**
La immersió, una activitat al
servei de la dinamització local
- 4 XII FIRA EN EL RECORD**
Nostàlgic viatge
al passat comercial
de Torroella de Montgrí
- 6 ENTREVISTA**
Josep Pascual Massaguer
- 8 COP D'ULL**
Recull d'imatges d'algunes de les
activitats que s'han fet al municipi durant
aquest darrer semestre
- 10 ENTITAT**
CAT=Txl,
una fórmula per la llibertat
- 12 LA SORTIDA**
La vall petita (I)

- 14 DOSSIER CENTRAL**
**Centre mundial
de la immersió**

- 26 Perfils**

- 31 GRUPS MUNICIPALS**

- 34 Salut**

EL REFRANYER:

**Per Sant Antoni de gener camina
una hora més el traginer.**

**La perdiu, pel gener busca muller;
pel febrer, el niu ja té; pel març, ja està covant;
per l'abril, tot el dia al niu; pel maig, a fer piu-piu;
pel juliol, corre pel polioli;
i per l'agost, no les agafa qui vol.**

Les sopes i el sol a l'hivern donen consol.

**Pel gener arreplega les soques
que pel febrer les gastaràs totes.**

**El dia de la Candelera,
l'hivern enrera; però si no
ha nevat i vol nevar,
l'hivern encara ha de començar.**

**Com més fred és el gener
més suc dóna el taronger.**

La immersió, una activitat al servei de la dinamització local

Les Illes Medes i la costa verge del Montgrí són un paradís per als aficionats i professionals a la immersió. La riquesa dels seus ecosistemes, la gran quantitat d'espècies que s'hi apleguen i l'espectacularitat del seu fons de roca calcària, on hi trobem nombroses coves i túnels, l'han convertit en un dels centres mundials del busseig. Les diferents profunditats permeten tota mena d'immersions i garanteixen un espectacle únic de vida i colors, protagonitzat per praderies de gorgònies, coralls, estrelles de mar, meros, llagostes, peixos predadors, sards i tot tipus de crustacis.

Les Medes estan considerades la millor reserva natural de la Mediterrània occidental i durant tot l'any es realitzen unes 85.000 immersions i 14.000 sortides per fer snorkeling. Els veïns i veïnes del nostre municipi potser no som prou conscients d'aquesta realitat. Probablement la proximitat ens fa perdre de vista la veritable dimensió d'una activitat que representa un dels nostres principals atractius turístics i econòmics. És un

sector que genera ocupació de manera directa, però també indirecta. A més, ajuda a desestacionalitzar la temporada, ja que si bé el major nombre d'immersions, òbviament són a l'estiu, durant la resta de l'any també es detecta una no menyspreable activitat.

El nostre municipi és un dels referents mundials de la immersió i surt a les principals guies del món, fet que reforça la nostra projecció com a destinació turística. El municipi, doncs, deu molt a un sector que des de fa anys ha estat cabdal a l'hora de modelar i modernitzar l'oferta turística local.

Hem cregut oportú dedicar el dossier de la revista a aprofundir en la realitat del sector perquè tots plegats ens adonem realment del que representa i de tot el que hi ha al seu darrere. Ens hem proposat fer una radiografia exhaustiva i molt transversal de l'activitat des de diferents punts de vista: humà, econòmic, natural, social, etc. Estem convençuts que el treball, en el que hi han participat diferents col·laboradors, ens permetrà tenir una imatge més propera de la veritable dimensió interna i externa que té una activitat indeslligable de la nostra identitat com a municipi.

La bústia electrònica

revistamontgri@torroella-estartit.cat

Perquè EL MONTGRÍ sigui una revista viva i dinàmica, feta pel i per al poble, us necessitem a vosaltres. Per això posem al vostre abast aquesta bústia electrònica perquè ens poseu al dia de tot allò que es cou al municipi.

La revista és vostra. Impliqueu-vos-hi!

Nostàlgic viatge al passat comercial de Torroella de Montgrí

▲ Fleca del carrer Porta Nova

▲ El cisteller

▲ Impremta Casadevall

Torroella de Montgrí és una de les poblacions de les comarques gironines amb un dels percentatges més elevats d'establiments comercials centenaris. Actualment n'hi ha 6 que disposen del guardó acreditatiu que atorga la Generalitat. Són activitats que s'han anat traspasant generació rere generació, i han estat vinculades al petit comerç de proximitat, un dels trets més singulars de la nostra oferta.

Aquests establiments són testimoni d'un passat recent que encara perviu en la memòria col·lectiva local. Amb tot, n'hi ha molts que, malgrat tenir-los en el record, ja no existeixen físicament per diferents motius, com poden ser el progrés, els canvis en els hàbits de consum o les decisions personals dels seus

propietaris. El comerç, els productes i la seva elaboració han viscut una evolució vertiginosa en les darreres quatre o cinc dècades. A Torroella de Montgrí hi abundaven els establiments comercials i artesanals d'origen humil i familiar, nascuts de la menestralia. Eren, a més, elements al servei de la cohesió social i espais de convivència.

Durant la passada Fira de Sant Andreu, veïns, veïnes i visitants vam tenir l'oportunitat d'endinsar-nos en aquesta realitat desapareguda i fer un salt cap al passat comercial de la vila

gràcies a la XII Fira en el Record, una activitat que, tot i tenir sempre una gran acceptació, va registrar en aquesta edició un dels seus majors èxits. Els objectius essencials de la Fira en el Record se centren en la promoció i divulgació del patrimoni cultural de Torroella de Montgrí, i l'1 i 2 de desembre ens va oferir una immersió en el món del comerç i dels oficis que hem tingut durant molts anys. Per fer-ho, ens van oferir la possibilitat de visitar establiments tancats que a moltes persones van fer reviure meravellosos records d'infantesa o joventut, com són el forn del carrer Porta Nova, la sastreria

Andreu, la pelleteria de Ca l'Agustí o l'espectacular impremta de Can Casadevall. També es va recordar l'ofici de pastisser, a Can Batlle, el de boter, al Palau Solterra, i el de cisteller, a ca la Carne Amer, al carrer Hospital. Eren establiments i oficis que van formar part del paisatge i de la vida quotidiana local durant molts anys.

La fira volia recordar no només l'espai físic de les botigues i dels establiments, sinó també el que significava ser botiguer, comerciant o persona amb ofici: el tracte amb el client, les matèries primeres, la confecció i la manipulació de les mercaderies, etc.

▲ El boter a l'interior del Palau Solterra

Pelleteria Agustí

Es va obrir l'any 1980 i ha adquirit un alt reconeixement dins del gremi. La confecció artesanal de peces de pell per a tot tipus de públic s'elabora sempre utilitzant pell procedent d'animals que no es troben en perill d'extinció. Actualment és l'única pelleteria artesanal del municipi.

Pastisseria Batlle

Es manté oberta al públic des de 1880 i ha sabut preservar l'encant de l'establiment original. Tal com la veiem avui, és una reforma de l'any 1929, obra de l'arquitecte Emili Blanch (igualment com l'edifici veí de l'antiga sastreria Vidal).

Impremta Casadevall

L'any 1927, en Prim Casadevall Suquet i la seva dona, l'Enrica Roselló Fullà, vinguts de Palamós, es van establir a Torroella i van obrir una impremta al carrer de l'Església, cantonada carrer Codina, just davant de l'actual Fonda Mitjà. Més endavant, es va traslladar al carrer Sant Agustí, on a més hi van obrir una botiga de material d'escriptori.

Forn del carrer Porta Nova

En aquest establiment s'hi va servir pa des de finals del segle XIX fins a mitjan segle XX. Primer el va regentar la família Vicenç, i a partir de 1951 fins a l'any 1992, la família Pijoan.

Sastreria Andreu

L'any 1951, Melcior Andreu va obtenir el títol de l'ofici de sastre de l'Acadèmia de Sastreria de Barcelona. Uns anys més tard, l'any 1959, en Melcior i la seva esposa, Teresa Sarassa, van obrir la Sastreria Andreu.

Durant molts anys, moltes persones del municipi i també dels pobles del voltant, van anar a les diferents sastreries de renom que tenia Torroella com Can Frou, Can Vidal, Can Pagès o la Sastreria Andreu. D'aquests il·lustres establiments torroellencs en sortien els millors vestits i camises de tota la comarca.

▲ Josep Pascual

Text i fotografies:
Josep Martinoy

Josep Pascual i Massaguer

«El canvi
climàtic
també
és una
evidència
a casa
nostra»

Josep Pascual (l'Estartit, 1950) és enginyer tècnic agrícola especialitzat en topografia, però és conegut arreu per la seva afició a la meteorologia, que va iniciar d'adolescent. El seu recull de dades durant més de 40 anys és un tresor per als serveis estatals i nacionals de meteorologia, i per als principals mitjans de comunicació audiovisual del país.

Com va sorgir aquesta afició teva a la meteorologia?

Provinc d'una família de pescadors. Quan era petit i amb prou feines caminava, anava amb la barca amb el meu avi i el meu pare i els sentia parlar constantment del temps, dels vents, de l'estat del mar... Això em va marcar i despertar el meu interès per la meteorologia. Als 13 anys vaig

començar a agafar dades, d'una forma poc professional, per això un dia, enfadat, les vaig llençar, ara me'n penedeixo.

I quan et vas "professionalitzar"?

El 1965 uns amics alemanys van regalar un baròmetre al meu pare, d'aquells de penjar a la paret. L'observava constantment i vaig començar a prendre dades

de la pressió atmosfèrica. També tenia un termòmetre que em va costar 20 pessetes. Cada dia apuntava la temperatura, però un dia va caure i es va trencar per dalt. El vaig intentar arreglar amb un tap, però cada dia la temperatura era més baixa perquè l'alcohol s'anava evaporant. Al final el vaig llençar també i em vaig comprar un de 120 pessetes de màximes i mínimes, en aquell moment, una fortuna.

Suposo que com més dades recollies, més interès tenies?

Sí. Per això, em vaig construir artesanalment un pluviòmetre per recollir les quantitats de pluja.

Com ho vas fer?

Amb un pot de conserva i un tub de vidre, que era com es venien antigament les aspirines i que feia servir de proveta... i funcionava.

Et recordo en un programa de TV3 amb l'Àngel Casas en què explicaves que havies ideat un sistema per gravar les hores de pluja amb una tapa de cassola...

Sí, a l'Àngel Casas Show el 1983. El meteoròleg Antoni Castejón no hi podia anar i em va demanar que hi anés a explicar com recollia les dades que li passava. I és veritat, per saber no només la quantitat de pluja, sinó com aquesta s'havia produït al llarg del dia, vaig agafar una tapa de cassola i a sota hi vaig instal·lar una gravadora amb temporitzador que cada deu minuts gravava mig minut. El dia que havia plogut, a la nit escoltava la gravació i tenia una idea d'en quines hores l'aigua havia caigut amb més intensitat.

On plou més, a Torroella o a l'Estartit?

A Torroella hi cauen 660 l/m² i a l'Estartit 600 l/m². Més o menys com tota la vida, però ara plou menys dies, plou més malament, i aquestes quantitats són espaiades en el temps.

Amb més de quaranta anys d'observació, has observat que ens afecti el canvi climàtic?

I tant. En quaranta anys la temperatura de l'aire ha augmentat 1 grau i l'aigua del mar 0,6 graus en superfície i 0,4 graus a 80 metres de fondària. I això té un efecte greu, les tempestes ara són força més violentes. S'està produint també un procés de tropicalització de les espècies i hi ha més esclavissades de roques a les zones verges.

A les Medes, per exemple?

El 1994 els aiguats de l'octubre van deixar 600 litres per metre quadrat en tres dies, tot el que plou en un any. A les Medes hi ha una zona que s'anomena les Ulleres del Moro, perquè hi havia dos forats, bé, la força del temporal en va fer caure un. Els temporals del 2003-2004, que van ser molt forts, a la zona de la Coetera, on fan niu els gavians perquè és força inaccessible, hi va haver una esclavissada de 30 x 40 metres. I el temporal de llevant del 2008, per Sant Esteve, va desaparèixer la punta de la galera de les Medes, una pedra que tenia forma de proa de 6x3 metres.

L'augment de la temperatura del mar també n'està fent pujar el nivell?

Sí, 8 centímetres des del 1990, a raó de 4 mil·límetres per any. I això és molt difícil d'aturar. El canvi climàtic també és una evidència a casa nostra. En un futur el tema serà molt greu. La tendència que anem observant fa pensar que aquestes alteracions provocaran molts problemes en un futur.

Es notarà això a l'Estartit?

Es notarà en els llocs que les marees són baixes i el nivell del mar oscil·la poc, com al Mediterrani. El nucli antic de l'Estartit, el carrer Santa Anna, el carrer Illes, no tenen cap problema de desaigües, perquè ja es va construir pensant en la força del mar, però durant els anys 60 es va començar a edificar en zones de salancs, en zones més fàcilment inundables, més planeres, amb dificultats per desaiguar.

No s'ha tingut en compte aquest risc d'augment del nivell de l'aigua de mar?

Si no es va tenir en compte, ara s'haurà de tenir en compte. Això és una evidència. I tard o d'hora s'hauran de fer actuacions per intentar frenar o minimitzar les conseqüències del canvi climàtic.

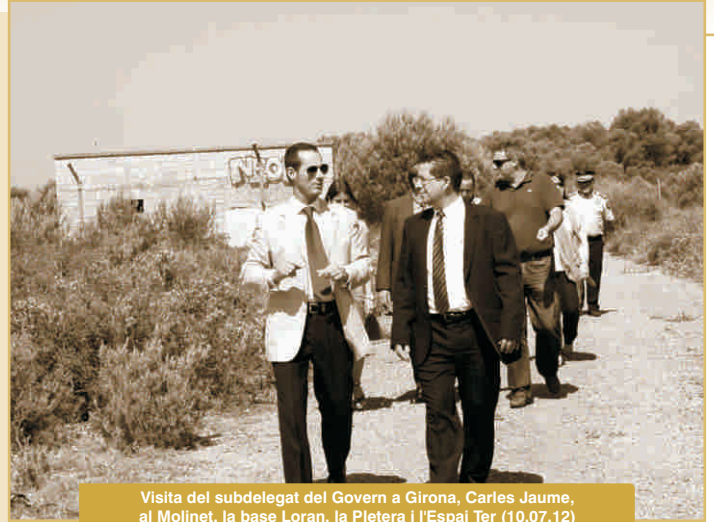
▲ En Josep Pasqual extraient dades de l'estació meteorològica de l'Estartit.

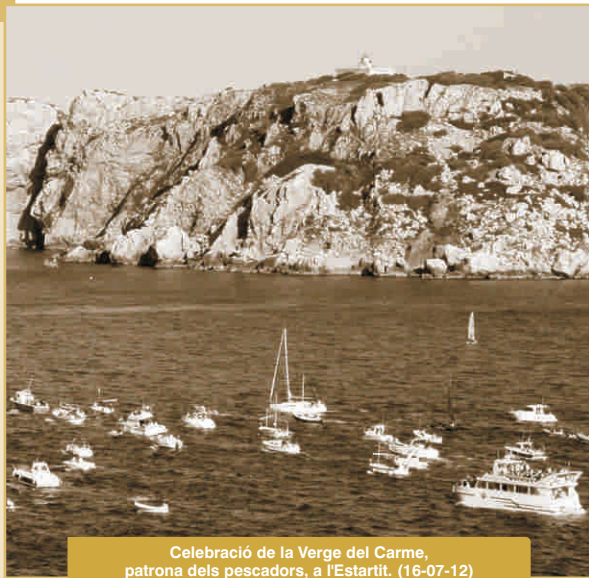
Cop d'ull

La platja Gran de l'Estartit aconsegueix novament la Q de Qualitat Turística (19.6.12)

Visita del subdelegat del Govern a Girona, Carles Jaume, al Mollinet, la base Loran, la Pletera i l'Espal Ter (10.07.12)

Celebració de la Verge del Carme, patrona dels pescadors, a l'Estartit. (16-07-12)

El Club Nàutic Estartit, Càritas Baix Ter i Cels Sais, Medalles del Montgrí 2012. (24.08.12)

Els Grallers del Montgrí fan el pregó de la Festa Major. (24.08.12)

El cor Anselm Viola durant la Fira de Corsaris i Pirates de l'Estartit. (21.09.12)

Renoven totalment el far de les illes Medes. (3.12.12)

Sis restaurants participen en les VII Jornades Gastronòmiques «La Poma a la Cuina». (4.10.12)

Visita del cap provincial de Costes a Girona, Jordi Planella. (25.10.12)

La Diputació i l'obra social "la Caixa", el Parc Natural i l'Ajuntament restauren les dunes de la Pletera i el Fra Ramon. (25.10.12)

El conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, Josep Maria Pelegrí, va tancar les jornades tècniques de la poma a l'Auditori del Museu de la Mediterrània. (23.11.12)

Visita dels alumnes de 3r del Guillem del Montgrí a l'Ajuntament i el Museu de la Mediterrània (28.11.12)

Fira de Sant Andreu 2012. Estand de Torrelles de la Salanca. (1 i 2 .12.12)

Exposició col·lectiva «Made in Torrelles», a la Capella. (Del 19 d'octubre al 5 de novembre)

Festa Major de Santa Lúcia de l'Estartit 2012.

Cantada de nades a la plaça de la Vila a càrrec dels alumnes del CEIP Guillem de Montgrí. (21.12.12)

CAT = Txl, una fórmula per la llibertat

La CAT i Torroella per la Independència les formen un grup variable de ciutadans provinents de diferents àmbits del món associatiu i de la societat civil torroellenca, amb l'objectiu de recuperar la sobirania de Catalunya com a poble independent de forma pacífica, participativa, democràtica i divertida.

▲ Les assemblees locals de diferents pobles de l'Alt i el Baix Empordà van 'estelar' el Montgrí el 10 d'octubre de 2012. Foto: Rafel Corbí.

Precisament ara, a pocs mesos de la massiva manifestació de l'Onze de Setembre, és quan se'ns ha girat més feina. El proper pas que ens toca fer és acompanyar, donar suport i servir de recordatori als nostres polítics. Els hem d'acompanyar perquè nosaltres, la gent, som els que donem sentit i legitimitat al que ells fan; els hem de donar suport perquè ni ells ni nosaltres sols ho podem fer, hi hem d'anar plegats; i els hem de servir de recordatori per evitar que es perdin pel camí, ens hi juguem massa cadascun de nosaltres per no ser-hi a sobre. I finalment, i no menys important, cal convèncer al major nombre de persones possibles que ens convé optar per una via pacífica, participativa, democràtica i

divertida per aconseguir la independència o un estat propi, digueu-n'hi com us vingui de gust.

La manifestació de l'11S ha estat la tercera vegada en tres anys que nosaltres, els ciutadans de Catalunya, hem avançat per la dreta els nostres polítics mentre ells miraven cap a un altre costat. La primera vegada va ser amb les consultes populars, el 2009 –precisament quan neix la CAT– i el 2010. La segona va ser la manifestació del 10J de 2010, poc després de la vergonyosa sentència d'un tribunal que revocava la voluntat del nostre poble aprovada en referèndum.

En la nostra opinió, aquesta capacitat de resposta pacífica i raonada que tenim davant de les

agressions i menysteniments per part dels successius governs espanyols, creiem que demostra que nosaltres tenim el poder de fer que les coses canviïn. Però això ja ho sabeu, molts dels que llegiu aquest article ja participeu en entitats que fan que les coses canviïn. Molts de vosaltres, però, sou escèptics sobre la capacitat que tenim d'influir en les decisions dels nostres governants. Us convidem a provar-ho.

La nostra idea és que podem aconseguir això organitzant activitats en què la gent simplement s'ho passi bé: la Cursa dels Nassos o la MontgríIndependència poden ser un exemple per als més esportistes; però també

organitzem concerts, com els de Cris Juanico o Cesk Freixas a La Sala; accions reivindicatives com Estelem el Montgrí o la participació a les manifestacions del 10J i l'11S, o actes més de debat d'idees, com moltes de les conferències, debats, presentacions de llibres o taules rodones que hem organitzat, acostant a Torroella persones rellevants del nostre país.

Això ho vam començar a fer tot sols, com a CAT, però ens hem anat trobant gent pel camí, com els de l'AVI de Verges o els de l'Escala, o els de la Bisbal... i ens hem anat adonant que som molts, que podem treballar bé plegats i que compartim la sensació que hi som a prop, però que caldrà l'esforç i la saviesa de molta gent per assolir-ho, i que nosaltres hi volem ser per ajudar que passi.

Molts de vosaltres ja sabeu que la Coordinadora per l'Autodeterminació a Torroella (CAT)

es va crear el setembre de 2009 per organitzar la celebració d'una consulta popular seguint el model d'Arenys de Munt. La votació es va fer el 13 de desembre i amb això Torroella entrava en un procés independentista innovador, basat en el treball rigorós en equip, el diàleg, els arguments sòlids, la col·laboració amb altres individus i altres municipis i que deixava de banda el llenguatge agressiu, la testosterona i les grans proclames frontistes.

Tan bon punt acabades les votacions a Torroella, moltes de les persones que van participar en l'organització van considerar que calia continuar amb l'activitat per sumar esforços amb les altres viles del país per aconseguir una majoria social i cívica favorable a la independència de Catalunya. Poc després d'acabades les consultes es va crear l'Assemblea Nacional Catalana, que ja s'havia estat gestant paral·lelament al procés de les

votacions en més de 500 municipis catalans.

▼ Un membre de TxI canviant el nom de la plaça d'Espanya pel de plaça de la Independència, el dia 2 de setembre de 2012. Foto: Lluís Bruguera.

▼ La Cursa dels Nassos del 2011, en el moment de la sortida dels participants. Foto: Lluís Bruguera.

▼ Espectacle infantil que va organitzar la CAT el 23 d'abril de 2011. Foto: Lluís Bruguera.

▼ Presentació del llibre de Josep Manel Ximenis sobre les consultes per la independència, el 23 d'abril de 2011, organitzat per la CAT. Foto: Lluís Bruguera.

▼ Debat sobre la unitat de l'independentisme amb Santi Niell, Daniel Terradellas, Enric Canela, Narcís Ribes, Jordi Fàbrega i Eduard López, el 10 de setembre de 2010 a Can Quintana. Foto: Jordi Llenas.

▼ Elisenda Romeu i Miquel Sellarès van presentar a Can Quintana l'assemblea local de l'Assemblea Nacional Catalana, Torroella per la Independència, el 13 de desembre del 2011, coincidint amb el segon aniversari de les consultes per la independència. Foto: Sergi Roura.

Text i fotografies: Narcís Arbusé

La vall petita (I)

▲ La vall petita des de l'entrada

▲ Barraques a l'entrada

La vall de Santa Caterina, amb pendent cap a l'oest i en forma de ferradura, es veu partida longitudinalment del costat de llevant per una petita carena: són les Olletes. Aquests turons marquen la separació entre la Vall Petita, al nord, i l'anomenada Vall Gran, per on passa el camí dels vehicles que van a l'ermita. És al principi d'aquesta línia muntanyosa d'on trenca un camí secundari cap al nord que ens mena a la Vall Petita.

Al principi, aquesta vall dóna la sensació de ser suficientment ampla, amb una vuitantena de metres entre les serralades que la conformen. Al nord, el Serrat Llarg, tal com l'anomenaven els pastors. És una paret rocosa en sentit descendent des del Puig Roig, a l'extrem est de tota la vall i que va seguint cap a Bellcaire amb el Puig Romanyac o Romaninyà (nom que sembla provenir de l'abundància de romaní en altres temps), i que continua amb unes plataformes escalonades a la carena, amb restes d'antics conreus, amb eixarts i barraques, conegut amb el nom de les Planes, ja als límits de l'entrada a la Vall Petita.

El terra d'aquesta vall mostra uns camps escalonats, ara erms, amb marges ben definits a mesura que el nivell va baixant cap a ponent. Pel costat sud, és a dir, al llarg de les Olletes, el foc de l'any 2004 ha posat al descobert l'antic camí de carro que va resseguint la vall a uns dos metres pel damunt de l'alçada dels antics camps. Havia estat un camí ben marcat, amb pedres ben sòlides que evitaven les esllavissades.

A mesura que ens anem endinsant en aquesta vall, ara encara transitable, anem deixant pel costat nord dues barraques de pedra molt ben fetes; una a peu de camp, amb la seva porta mirant cap a l'est i el sostre ple de vegetació que dificulta la seva visió. L'altra, a mig aire de la serra, és visible des de qualsevol punt, amb eixarts i marges amb vegetació baixa.

Les feixes de la vall situades més cap a llevant fa poc que s'han replantat d'alzines i pins

▲ Forn de calç a l'entrada de la Vall Petita

▲ La Mala Terra

▲ Camí antic amb marge de pedra seca al costat de l'actual

▲ Pont de rajol al camí antic de Bellcaire

per substituir l'extrema frondositat que hi havia en aquest lloc abans de l'incendi i que feia impracticable el pas de les persones. Potser aquesta fou la causa que en aquest lloc hi hagués hagut un canyet o lloc on es deixaven els animals morts que en poc temps desapareixien a causa dels depredadors que hi havia.

Al costat nord, entre dos còrrecs ben marcats, es veu la falda de la muntanya plena de roques i òrfena de marges: és l'anomenada Mala Terra, nom donat per la dificultat del lloc per al conreu i, fins i tot, per a la caça.

A uns 800 metres de l'entrada de la vall, aquesta fa una sinuositat mentre s'encaixona dràsticament. Fins ara, la vegetació ens ha anat respectant. A partir d'aquest punt, l'únic pas possible és seguir per la llera del torrent, que era per on passava l'antic camí. A la banda nord, el sòl fa com una llarga feixa, amb restes d'antics conreus, una barraca esfondrada i eixarts encara visibles. També el torrent té senyals d'haver estat canalitzat amb pedres a cada riba. A mesura que un va avançant, les dificultats per passar van augmentant. L'erosió marca ja algun saltant d'aigua i terra molt descarnada.

A un quilòmetre exacte de l'entrada de la vall, s'insinua un camí de pujada cap a la carena de les Olletes i que mena a l'esplanada dels Erms del Mas Palaio, peça de conreu marcada amb eixarts que aprofiten les entrades d'antigues oliveres.

Aquest camp és una esplèndida plataforma que arriba fins pràcticament al damunt del camí de l'ermita amb una gran vista del sector, i aquí aprofitarem per tancar la passejada tornant per la Vall Gran.

Però la Vall Petita encara continua cap al Puig Roig, un itinerari que deixem per a la propera publicació.

▼ Vistes de la Vall Gran des dels Erms del Mas Palaio

▼ L'eixart dels Erms del Mas Palaio vorejant antigues oliveres

Impacte econòmic de les activitats nàutiques i subaquàtiques a la reserva marina de les illes Medes

▲ Les illes Medes. Foto: Toni León

Les illes Medes són segurament la icona que identifica l'Estartit. Són ben conegudes a Catalunya gràcies a la protecció de què gaudeixen els seus fons marins des de principis dels anys 80, però també arreu del món. Un dels motius és el fet de ser considerades un dels millors destins per fer busseig de la Mediterrània occidental amb més de 67.000 immersions anuals, a més de les que es realitzen fora de l'àrea protegida.

Escriu **Josep Capellà**

La gran quantitat i qualitat de la recerca científica que s'hi ha pogut desenvolupar en els últims 40 anys, ha tingut un ressò molt important en revistes i fòrums especialitzats que ha fet que sovint s'utilitzin les Medes com a exemple de les conseqüències positives i negatives de la protecció.

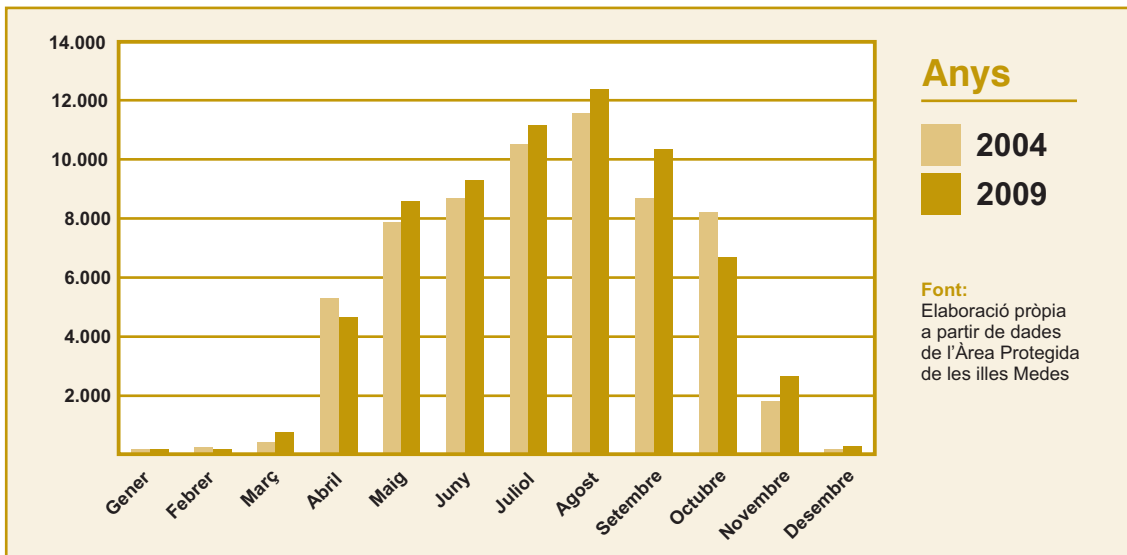
L'evolució de l'Estartit com a destinació turística també està fortament condicionada pels efectes d'aquesta Àrea Protegida, integrada des del 2010 dins el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter.

La protecció, a més d'una presència constant en els mitjans de comunicació, ha tingut un

impacte molt important en l'activitat turística del municipi en generar nous llocs de treball, noves activitats i un allargament de la temporada turística per a una bona part de l'oferta d'allotjament i de serveis comercials, restaurants, etc.

Per a molts establiments i empreses del municipi que es beneficien de l'activitat del busseig directament o indirectament, la durada de la temporada turística s'allarga fins a 7 mesos en lloc dels 3 mesos convencionals de molts destins de sol i platja. Ho podem veure en el gràfic següent, sobre la distribució del nombre d'immersions en els anys 2004 i 2009, i en què el volum és molt elevat no només en temporada alta, sinó també en els mesos d'abril a juny i de setembre a octubre, fins i tot novembre.

Distribució mensual del nombre d'immersions a les illes Medes.

▲ Un grup escolta atentament la instructora abans de fer immersió lleugera.
Foto: Ajuntament de TdM.

La situació estratègica del port, ben a prop del centre comercial (terrasses, restaurants, comerços) permet una relació directa entre la temporada de busseig i el període d'obertura de molts d'aquests establiments.

Pel que fa a nacionalitats dels submarinistes, hi ha una forta dependència del mercat francès, que l'any 2009 representava quasi el 43% del total, seguit de l'Estat espanyol (18%), Bèlgica (9,5%) i Catalunya i Holanda, amb quasi un 6% cada un d'ells. El repte, però, és aconseguir que hi hagi una menor dependència del mercat francès.

Pel que fa a l'impacte econòmic, es disposa d'una estimació basada en dades del 2009, a partir de les diverses activitats que es realitzen a la zona que, a més del busseig, són les excursions marítimes, les activitats d'immersió

lleugera (nedar amb ulleres i tub per observar els fons marins), el caiac o la utilització de la zona per a embarcacions privades.

El cost de cada una de les activitats (incloent-hi la taxa en cas que es realitzi dins l'Àrea Protegida), més l'estimació de la despesa indirecta en allotjament, establiments comercials i altres serveis, donava com a resultat que l'any 2009 l'impacte econòmic de la protecció de les illes Medes es podia xifrar en més de 10 milions d'euros anuals.

També es van estimar unes 50.000 pernactacions anuals de bussejadors, majoritàriament en hotels, la qual cosa representava més del 20% de l'ocupació d'aquest tipus d'establiments.

En el càlcul anterior no s'ha tingut en compte la despesa d'acompanyants no subma-

rinistes o altres conceptes, com ara la compra o lloguer de finques de segona residència o amarradors en el port esportiu per part de bussejadors habituals, que ha estat rellevant.

Pel que fa als ingressos derivats de la taxa per les activitats subaquàtiques (busseig i immersió lleugera), l'any 2009 van ser de 234.500 euros, cosa que significava el 48% del pressupost total de gestió de l'Àrea Protegida. L'import d'aquesta taxa l'any 2012 va ser de 4,4 euros per a les activitats de busseig i 2,2 per a la immersió lleugera.

D'altra banda, s'ha calculat que es generen uns 200 llocs de treball, incloent el personal adscrit a l'Àrea Protegida, tripulacions, monitors (de busseig, d'immersió lleugera i d'educació ambiental), comercials i administratius de les empreses, etc., sense tenir en compte el personal vinculat als tallers de manteniment d'embarcacions i altres serveis auxiliars. Com es pot apreciar, en la major part dels casos es tracta de personal amb una qualificació elevada, en general superior a la que es demana en el sector turístic.

Cal destacar que, malgrat la situació actual de crisi econòmica, el nombre d'empreses vinculades a activitats nàutiques i recreatives en el medi natural ha continuat creixent aquests últims anys.

Ressenya històrica de la protecció i del busseig a les illes Medes

Escriu **Josep Capellà**

L'any 1983, amb motiu de la publicació d'un decret per part del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, de regulació de l'extracció de corall en el litoral català –que deixava les illes Medes com a zona en què es podia portar a terme aquesta activitat–, l'Ajuntament va considerar que era el moment oportú per demanar la creació d'una reserva marina a les illes Medes.

Es van recuperar documents, principalment la proposta publicada l'any 1971 a la revista *Inmersión y Ciencia* pel professor Antoni Ballester sobre la possible creació d'un Parque Reserva Submarino¹ que comptava amb el suport de la Federació Espanyola d'Activitats Subaquàtiques.

Va ser també determinant la publicació del llibre *Els sistemes naturals de les illes Medes*, de Joandomènec Ros, Ignasi Olivella i Josep M. Gili,

encarregat per l'Institut d'Estudis Catalans. En aquest cas, es tracta d'un extens document que recull la recerca realitzada fins al moment per diversos investigadors i que identifica fins a 1.345 taxons marins en aquesta àrea. En vista de la seva riquesa biològica, demana la protecció de les Medes i recupera també la proposta del professor Ballester.

Per a la presentació del primer projecte de sol·licitud d'un estatus de protecció per a l'arxipèlag, l'Ajuntament va arribar a un acord previ amb la Confraria de Pescadors i amb el sector turístic (sobretot hotels i centres de busseig) per tal de consensuar alguns beneficis per als locals, alhora que se'n plantejaven algunes restriccions d'ús.

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, però, va decretar les primeres normes de protecció² en un radi de 75 m a l'entorn de les illes Medes, autoritzant un accés totalment

lliure als submarinistes i, en canvi, prohibia l'activitat pesquera tradicional.

El 29 d'abril de 1985 s'aproven unes normes d'obligat compliment a la zona vedada de les illes Medes a fi d'ordenar les activitats que s'anaven desplegant al seu entorn.

En poc temps, la restricció de la pesca i les mesures de protecció van permetre una recuperació espectacular de la fauna i flora marines. El nombre de centres de busseig va créixer molt en pocs anys i aviat es va fer evident que la manca d'un control sobre el nombre de bussejadors portava a una banalització de l'espai que posava en risc no només la conservació, sinó també la qualitat de l'experiència dels mateixos submarinistes. Una revista francesa va titular un dels seus articles sobre l'Estartit i les Medes com "La fàbrica del busseig".

1 | Revista *Inmersión y Ciencia*. Desembre 1971. Es pot consultar també la notícia a *La Vanguardia* de l'any 1972: <<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1970/08/26/pagina-49/34271901/pdf.html?search=el+parque+submarino+de+las+islas+medes>>

2 | Ordre de prohibició de la pesca i extracció de recursos marins vius al litoral de les illes Medes, de 25 de novembre de 1983.

Aquell boom de submarinistes es va estendre als hotels i càmpings de l'Estartit, que veien l'oportunitat de captar un nou client oferint serveis específics en aquest àmbit.

La Llei 19/1990, de 10 de desembre, de conservació de la flora i la fauna del fons marí de les illes Medes, pretenia reconduir aquesta situació, atorgant-li l'estatus d'Àrea Protegida. Entre les principals novetats que proposava la nova reglamentació, cal destacar-ne:

- **la redacció d'un Pla d'usos i gestió de l'espai per ordenar les activitats i assegurar-ne la conservació.**
- **l'augment de la superfície protegida (de 75 a 200 m a l'entorn de les illes, a més d'una àrea parcialment protegida d'una milla quadrada aproximadament).**
- **la restricció de noves llicències per a activitats comercials (de busseig i de vaixellsturístics).**
- **la reducció del nombre d'immersions (màxim 450 per dia) i l'establiment d'una taxa per permetre'n el control.**
- **fixació d'itineraris per als vaixells turístics per tal de garantir la seguretat i evitar conflictes amb la resta d'activitats.**
- **la creació d'un Consell Assessor amb representants dels sectors econòmics afectats, de l'Ajuntament, d'entitats associatives i d'experts.**

Els centres de busseig van haver de replantejar les seves activitats. La reducció del nombre d'immersions va generar una nova oferta que s'estenia a l'escola de busseig, la immersió lleugera, el caiac, les immersions a la costa i les activitats per a escoles. Encara apareixeren nous centres de busseig.

Finalment, la Llei 15/2010, de 28 de maig, atorga la declaració del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, de dues reserves naturals parcials (una de les quals correspon a la part marina de les illes Medes i d'una reserva natural integral a la part emergida de les illes). Amb aquesta declaració s'estanca el creixement de centres que queda limitat als que hi ha ara.

Imatges cedides per l'Hotel Panorama

Hotels especialitzats en submarinisme

Escriu **Sílvia Yxart**

Carme González, relacions públiques de l'Hotel Panorama i encarregada de la comptabilitat i la recepció del Centre d'Immersion del Rei del Mar, recorda que a inicis dels 90 veien passar furgonetes carregades de submarinistes que anaven de l'hotel La Masia cap al port. Per tal que aquests turistes també vinguessin al seu hotel, van crear una base de dades de clubs de submarinisme europeus i van oferir-los una promoció per allotjar-se al seu hotel i fer immersions a l'Estartit. L'estratègia va sortir bé. Tanmateix, els hotels i els càmpings, per poder oferir paquets complets, havien de fer acords estables amb els centres de busseig. L'hotel La Masia va fer acords comercials amb el Xaloc, el càmping Rifort amb l'Aquàtica, i així molts d'altres... Però va arribar un moment en què, segons la Carme, amb aquests ja no en feien prou. La demanda era cada cop més gran. "Els centres, sobretot quan arribaven dates festives, també tenien els seus clients i no podien acollir els nostres." Tal circumstància va portar alguns hotels a absorbir o crear els seus propis centres d'immersió. L'Hotel Flamingo es va quedar el Neptuno, l'hotel Les Illes va crear

Les Illes Diving Center, i l'Hotel Panorama, el Rei del Mar. La Carme assegura que malgrat les despeses, el projecte va rutilar, "el tàndem hotel i centre agradava els clients perquè ho tenien tot centralitzat, i la majoria de grups demanaven reserva per a l'any següent". Es va començar a crear una demanda que no quedava limitada als mesos d'estiu, ja que aquest client, majoritàriament francès i belga, aprofitava tots els ponts i festius per a practicar la seva afició.

Davant d'això, els hotels van començar a crear instal·lacions específiques per oferir-los comoditats. Al Panorama van instal·lar compressors per omplir les ampolles al mateix hotel, van crear un assecador i dessalador d'equips, unes taquilles per a guardar el material d'immersió, una botiga per a comprar material, un taller per a reparacions, una aula per a fer les classes i furgonetes per tragar les ampolles amunt i avall... A més a més, van innovar a les embarcacions. A part de posar calefacció en una de les barques, la Carme diu que el seu sogre va inventar un ascensor hidràulic per pujar i baixar els submarinistes que "ara, algun altre centre també se l'ha posat".

La gestió de l'àrea marina del Parc Natural

Escriu **Sílvia Yxart**

L'aprovació al 2010 de la Llei de declaració del Parc Natural del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter va ampliar l'àmbit de protecció de les Medes a la costa litoral del Montgrí. Maria Pilar Carabús, tècnica del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, assegura que, mentre es treballa en la redacció d'un nou Pla d'Ús i Gestió (PRUG) que inclogui tota l'àrea marina de la costa, la gestió de l'àrea marina controla les activitats com el busseig i la pesca que es

realitzen a les Medes i a la zona perifèrica de la reserva, àmbits que ja estaven protegits abans de la declaració. Aquests es regulen mitjançant un Pla rector d'ús i gestió (PRUG) que delimita als usos per tal de compatibilitzar-los amb la conservació de l'entorn marí. A la zona de les Medes, per exemple, totes les activitats que s'hi practiquen estan regulades. El submarinisme, la immersió lleugera, els creuers... Els centres que promouen aquestes activitats, tant si són de l'Estartit com si són d'altres punts de la costa, han

d'estar autoritzats per la Generalitat. A banda d'això, qualsevol persona que vulgui practicar submarinisme, ha de passar per l'oficina del Parc per pagar una taxa i obtenir una autorització administrativa, on es detalla la relació de persones que faran la immersió, el punt on aniran i les dades del centre o del particular. La Maria Pilar assenyala que els ingressos derivats de la taxa de les activitats subaquàtiques "després es reinverteixen en la gestió del Parc".

▲ Un submarinista inicia la seva immersió a les Medes. Foto: Ajuntament de TdM.

▲ Foto d'Stephan Sandon, 3r classificat MIMA 2012.

El busseig en xifres

A través d'aquest Pla rector es limita el nombre d'immersions diàries a 446, que a la vegada es reparteixen entre els diferents grups d'interessats. Els centres de busseig amb embarcació de càrrega superior i els centres

forans poden realitzar 300 immersions diàries, els de càrrega petita, 96; i els particulars, 50. Tot i aquesta limitació, la Maria Pilar assegura que no és habitual assolir les 446 immersions.

Com que actualment hi ha més empreses autoritzades que punts

de busseig, anualment fan una distribució de les boies entre els diferents centres de busseig. Cap embarcació, ni tan sols les d'esbarjo, pot fondejar amb àncora a les Medes, ja que atacaria directament el fons marí.

Compliment de la normativa

Per tal de garantir que es compleixi la normativa, juntament amb el cos d'agents rurals de la Generalitat, els vigilants del Parc supervisen l'àrea protegida. Maria Pilar insisteix en la importància d'informar de la normativa i potenciar actituds com el busseig responsable. Una forma d'imprimir aquests valors és

l'ecobriefing i el guiatge a través de les empreses de busseig autoritzades. Per això, anualment organitzen un curs de guies que dota els instructors d'un coneixement més ampli del medi natural.

A banda de la conservació dels valors i del manteniment de l'àrea protegida, les altres

funcions del Parc són la recerca, els estudis de seguiment de comunitats i espècies, el suport en la recerca, i la sensibilització i educació ambientals a les escoles, així com la col·laboració amb l'administració local en projectes de divulgació, comunicació i educació ambiental com pot ser ara el MIMA.

El MIMA, un festival de referència mundial

L'any 2001 es va organitzar la primera edició del Festival Internacional Medes, Imatge i Medi Ambient (MIMA), un esdeveniment que té com a objectiu reforçar la projecció exterior de l'Estartit en el sector de la immersió i contribuir, també, a desestacionalitzar la temporada.

La proposta està adreçada tant a professionals com a aficionats, com als més petits del municipi. El

propòsit és organitzar un seguit d'activitats al voltant de la imatge submarina (concurs, projeccions audiovisuals, conferències, etc.) per difondre els valors mediambientals d'aquesta zona i fer-ne pedagogia.

Al llarg d'aquestes edicions s'ha consolidat plenament en el sector i ha anat incrementant la qualitat de les seves propostes. L'estructura central del MIMA és

l'Open Internacional de fotografia submarina, el Concurs en línia de fotografia submarina i el Concurs internacional de vídeo i cinema submarí, que gaudeixen d'un gran prestigi. També s'hi ha introduït la figura d'un personatge convidat reconegut dins d'aquest món, que aporta a tots els assistents la seva experiència i reforça la promoció exterior del MIMA. Enguany, el Festival tindrà lloc del 5 al 9 de juny.

▼ Plànol dels límits de protecció de les illes Medes, amb els seus corresponents punts de fondeig.

▼ Periòdicament es realitza un manteniment de les boies de fondeig i de les que delimiten la zona perifèrica de la Reserva.

▼ Les praderies de Posidònia formen un dels ecosistemes més rics de tot el Mediterrani i és important no ancorar-hi. Foto: Àlex Lorente.

La conservació i la freqüentació en els ecosistemes marins, un fràgil equilibri

▲ La planta fanerògama *Posidonia* oceànica forma praderies extenses sobre fons sorrencs, però també pot viure sobre substrat rocós, formant petites praderies en les cales arrezerades. Aquesta planta té un creixement molt lent, i és molt sensible a les pertorbacions causades per les àncores de les barques. Fotografia: Josep Clotas i Marta Cunillera.

Escriu **Bernat Hereu**, biòleg

Cada una de les espècies que formen els ecosistemes marins està adaptada a viure en unes condicions molt concretes, determinades tant per factors físics (temperatura, llum, disponibilitat de nutrients, o les variacions que es produeixen regularment entre estacions), com per la interacció entre aquestes (ja sigui de tipus tròfic o de competència per algun recurs). L'acció de l'home ha causat profunds canvis en els ecosistemes. La sobrepesca ha estat la pertorbació més important i més antiga, però altres pertorbacions, com la destrucció dels hàbitats (pels efectes erosius de la pesca d'arrossegament o la construcció de ports i marines), la contaminació (ja sigui orgànica

o química), o la introducció d'espècies invasores o els efectes del canvi climàtic, han contribuït a un procés de degradació de tots els mars, i especialment de la Mediterrània.

Però encara queden indrets on els ecosistemes marins estan relativament ben conservats, com és el cas de la costa del Montgrí i les illes Medes, en què els efectes de totes aquestes pertorbacions no són tan evidents. Molts d'aquests llocs tan especials han estat protegits d'aquests impactes, i en aquest sentit les reserves marines han demostrat ser una eina molt efectiva per a la conservació d'aquests ecosistemes tan fràgils i tan rics.

Però més recentment, i precisament pel seu bon estat de

conservació i l'atractiu que tenen per a visitar-los i gaudir-ne, ha aparegut un altre tipus de pertorbació, la sobrefreqüentació, que pot fer que aquests espais tan ben protegits puguin "morir d'èxit".

Malgrat la cura que podem tenir per respectar i no malmetre la flora i la fauna que anem a visitar, la nostra presència mai és inoculadora, ja que moltes de les accions que fem durant les nostres visites causen petites pertorbacions. Si causem poques i petites pertorbacions, les espècies poden suportar-les i refer-se'n. No obstant això, quan aquestes pertorbacions són molt nombroses i repetitives, les espècies afectades ja no poden recuperar-se, i es produeix una degradació dels ecosistemes,

▲ **Tot i que tenen una dinàmica més elevada, les comunitats fotòfiles infralitorals i intermareals, amb una gran diversitat d'organismes, són molt sensibles a l'erosió per trepitjades, o avarament de petites embarcacions. Fotografia: Bernat Hereu.**

molts cops irreversible. Tot és qüestió de nombres.

Hem de tenir en compte que, malgrat el que pugui semblar, moltes espècies tenen un creixement molt lent i una vida molt llarga. Hi ha algunes espècies d'algues que poden tenir més de 40 anys, o colònies de corall o gorgònies que poden viure més d'un segle, o praderies de *Posidonia oceanica*, que poden tenir milers d'anys! Justament aquestes espècies tenen un paper molt important dins els ecosistemes, ja que, al ser arborescents, creen una estructura complexa que permet que moltes altres espècies hi visquin associades. Tenint això en compte, és fàcil comprendre que un trencament o la pèrdua d'un

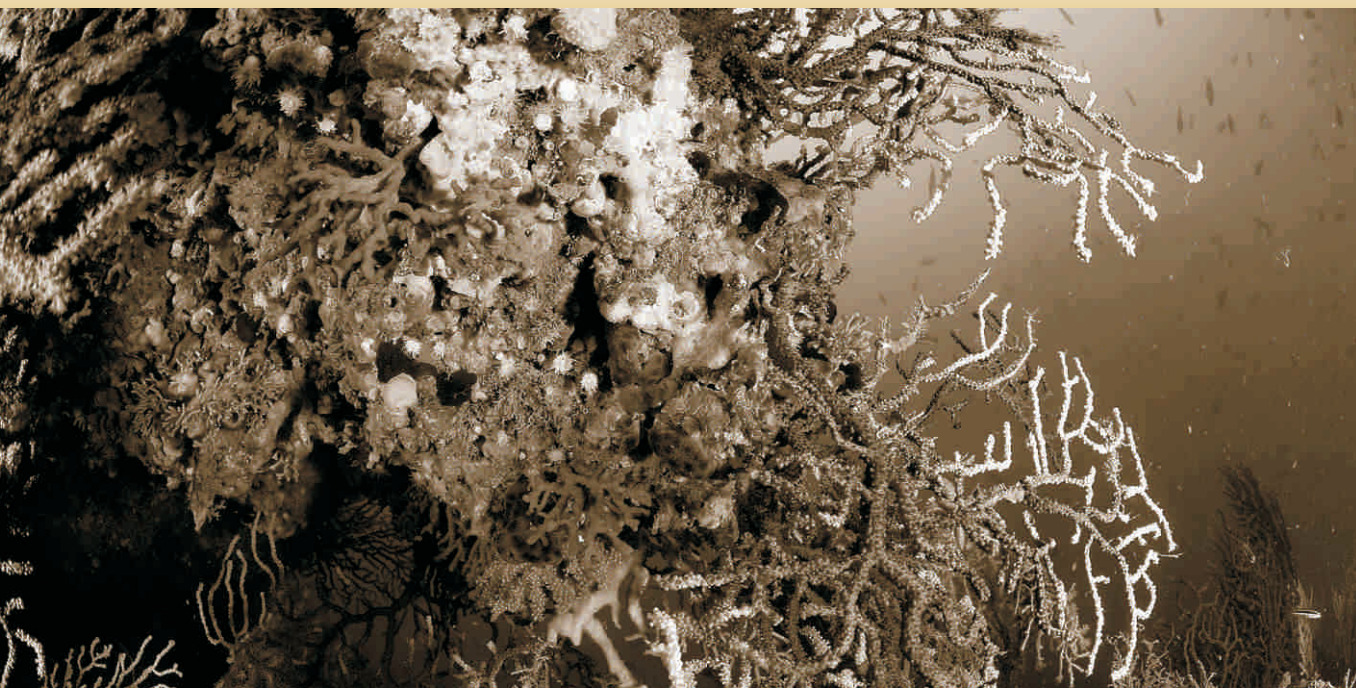
sol individu d'aquestes espècies moltes vegades és pràcticament irrecuperable.

Quan tirem el pedral o l'àncora de la barca per fondejar, o quan avarem i traiem el caiac sobre les roques, podem aixafar o trencar molts d'aquests organismes. Quan naveguem prop de la costa fent fressa amb els motors (o fins i tot la música o megafonia d'alguns vaixells), podem espantar i estressar els ocells que poden estar criant o descansant per recuperar forces. O mentre fem immersió tot aixecant sediment o colpejant involuntàriament amb l'equip les espècies que viuen al fons, estem causant petits danys que, repetits per tots els visitants que reben aquests

fràgils ecosistemes, els poden malmetre de forma irreversible.

És per això que en molts casos no n'hi ha prou amb anar molt en compte, sinó que en els indrets més especials i que requereixen la màxima protecció per a la seva conservació, aquestes visites s'han de restringir per a evitar que aquests petits impactes siguin molt nombrosos i acabin degradant els llocs que ens agrada visitar, precisament per la seva bellesa i fragilitat. En la majoria de reserves marines, les visites a les zones més sensibles o les activitats més erosives estan regulades i restringides, i és gràcies a aquestes mesures que s'ha aconseguit mantenir molts dels ecosistemes marins en un estat òptim de conservació.

▼ **Les comunitats de coral·lgen, amb gorgònies, corall, esponges i molts altres organismes amb estructures sòlides que creen una estructura molt complexa, són molt diverses i extremadament fràgils a les pertorbacions físiques, ja sigui per la visita de submarinistes, àncores o arts de pesca. Fotografia: Josep Clotas i Marta Cunillera.**

El busseig responsable, una aposta de futur

Escriu **Josep Capellà**

El creixement del nombre de practicants d'activitats subaquàtiques ha estat espectacular durant els últims 15 anys. Així, segons dades de l'organització PADI (Professional Association of Diving Instructors), el nombre de submarinistes arreu del món l'any 2007 era de 22 milions, dels quals 7 milions eren submarinistes actius i uns 2 milions realitzaven alguna immersió durant les seves activitats de lleure i de vacances.

El perfil d'aquests practicants, segons DEMA (The Diving Equipment and Marketing Association), és el de persones joves; predominen els homes, casats, d'entre 25 i 40 anys, amb ingressos elevats (professionals o treballadors per compte propi) que viatgen de forma habitual. Els països amb més nombre de submarinistes són els Estats Units amb 12,8 milions de practicants, dels quals 4 milions es consideren actius; és a dir, fan busseig habitualment. A Europa hi ha uns 6 milions de submarinistes (2 milions actius).

Itàlia, Alemanya, França i el Regne Unit són els països amb més adeptes.

No obstant això, a partir de l'any 2006 tots els indicadors que utilitza l'organització PADI sobre l'evolució de l'activitat com són el nombre d'instructors, botigues i centres de busseig associats i el nombre de certificacions atorgades, mostren un estancament en el creixement d'aquesta activitat.

És molt probable que la pràctica de les activitats subaquàtiques

Foto de Olivier Jude, participant MIMA 2012.

▲ Foto d'Stephan Sandon, 3r classificat MIMA 2012.

segueixi una tendència general a la que s'observa en el desenvolupament del turisme actiu, que els últims anys ha tingut un creixement molt intens a un ritme tres vegades superior al sector turístic en general. Actualment sembla que hi ha un canvi en la forma en què es vol practicar aquest tipus d'activitats, passant d'una pràctica més extrema a una de més suau, que sovint integra valors relacionats amb la descoberta del medi.

Així, segons un estudi realitzat¹ en sis països, es preveu que el "turisme d'aventura" vagi augmentant la seva base de negoci els propers anys i arribi cada vegada a més viatgers, a través d'activitats classificades com a suaus, *soft adventure*, que requereixen menys risc i preparació física. Entre les activitats que es poden incloure en aquest terme hi figuren totes les activitats nàutiques i subaquàtiques.

Un exemple pot ser el de la Federació francesa d'activitats subaquàtiques que dona una rellevància especial al Rando Sub, itineraris de descoberta del món marí equipats només amb ulleres, tub i peus d'ànec, que resulta molt adequada per a totes les edats.

La Federació també promou les "activitats subaquàtiques joves" amb una mescla de Rando Sub, foto i biologia marines i activitats esportives de descoberta, adreçades a escolars.

Aquesta nova manera d'enfocar les activitats subaquàtiques està molt lligada al desenvolupament del concepte de turisme responsable, definit el 2002 en una cimera celebrada a Ciutat del Cap i que es va estenent arreu del món.

A França, diverses organitzacions donen suport a la marca de qualitat Longitude 181 www.longitude181.com, que té per objectiu descobrir i ensenyar la diversitat biològica i cultural del món, perquè tothom pugui gaudir dels tresors del planeta d'una manera més justa i sostenible. El president honorífic és Albert Falcó, submarinista i capità del *Calypso*. Aquesta associació ha creat una xarxa de centres de submarinisme que promouen un tipus de busseig més responsable, entre els quals hi ha dos centres de l'Estartit.

En aquesta mateixa línia, el Parc Nacional de Port-Cros a França promou des de fa anys

una Carta de Qualitat per al busseig en la qual estan implicats el Parc, els centres de busseig i els practicants, amb l'objectiu de reduir els impactes que pot generar aquesta activitat i buscar la seva implicació en la conservació dels fons marins i donar suport a les activitats de recerca.

Al Regne Unit, el portal Dive Hub www.thedivehub.com, promou i dona a conèixer als bussejadors conscienciats destins i centres que han adoptat criteris de busseig responsable. Justifiquen que l'aplicació de criteris de turisme responsable és una excel·lent oportunitat per a ajudar a protegir i conservar els ecosistemes marins, augmentant al mateix temps la qualitat de l'experiència dels submarinistes.

A la pàgina web hi ha un codi de comportament per al bussejador responsable, i proposa, per exemple, accions de voluntariat vinculades al submarinisme.

¹ | Encarregat per Adventure Travel Trade Association i referenciat a Hosteltur, el març del 2011. Els països analitzats són els Estats Units, el Regne Unit, Alemanya, Espanya, el Brasil i Argentina.

Seguretat en les activitats subaquàtiques

Aquest any, a la costa litoral gironina es va registrar un inusual nombre d'accidents mortals durant la pràctica de l'activitat de busseig. Van morir nou persones, quan segons la mitjana, moren menys de tres persones l'any. Tot i l'augment de morts, les dades registrades pels GEAS durant la darrera dècada mostren que continua essent baix, si es té en compte que al llarg de l'any, a la costa gironina, es realitzen entre 150.000 i 300.000 immersions.

▲ Fernando Aguirre, cap de primera dels GEAS l'Estartit. Foto cedida pels GEAS.

▼ L'embarcació de rescat dels GEAS, sortint de port durant una jornada d'Exhibició de Cossos de Seguretat a l'Estartit. Foto: Sílvia Yxart.

Escriu **Fernando Aguirre Lirón**, cap de primera dels GEAS l'Estartit

Des de fa 15 anys, el litoral gironí compta a l'Estartit amb els GEAS, un grup d'especialistes de la Guàrdia Civil que s'encarrega, entre d'altres coses, de rescatar accidentats en el medi aquàtic i subaquàtic. Segons el registre d'accidents dels GEAS, els accidents mortals produïts a la província de Girona aquesta darrera dècada com a conseqüència de la pràctica del busseig amb escafandre autònoma són de menys de tres morts anuals. I també entre els anys 2004 i 2011, no s'hauria registrat cap accident mortal. Tal precedent serviria per afirmar que el 2012 és un any excepcional pel que fa a mortalitat. Una circumstància que ha portat determinats mitjans de comunicació a augmentar el seu interès per les causes que han produït aquests accidents, arribant a especular i atribuint-los a causes relacionades amb la climatologia, els equips, les imprudències, l'alta perillositat de l'activitat, la falta de seguretat... al marge de les declaracions efectuades pels especialistes i pel personal de la Guàrdia Civil.

Breu anàlisi dels accidents del 2012

Les morts d'enguany s'han localitzat en diferents punts de la costa, al Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, al Parc Natural del Cap de Creus i a la resta del litoral de Girona. En tots aquests punts, els centres de busseig estan al dia de les autoritzacions i dels permisos per a desenvolupar l'activitat i disposen del personal amb les titulacions professionals requerides. D'altra banda, només cinc dels nou accidentats usaven la infraestructura d'un centre d'immersió, la resta eren particulars.

Quant a la climatologia i l'estat del mar es pot dir que les circumstàncies no eren adverses. És a dir que, en cap cas, no hi havia un impediment perquè l'embarcació de seguretat pogués maniobrar ni tampoc per a garantir la profunditat en parada obligatòria de descompressió.

Pel que fa a les edats dels accidentats, oscil·laven entre els 45 i 70 anys. Cinc, fins i tot superaven els 60 anys. Set eren homes i dues, dones. Tots disposaven d'un reconeixement mèdic en vigor i només a una de les accidentades se li havia diagnosticat una malaltia cardíaca per la qual es medicava.

Una mortalitat excepcional

Malgrat que estem parlant d'una activitat classificada com de risc, hi ha una baixa sinistralitat quant al nombre de practicants si ho equiparem amb d'altres esports. S'estima que anualment al litoral de la província de Girona es realitzen entre 150.000 i 300.000 immersions. No obstant això, només pel fet de practicar-se dins del medi aquàtic es pot parlar de perill potencial.

Els accidents mortals d'aquest estiu, fins i tot els transcorreguts el mateix dia, no guarden cap relació. Els que van contractar l'activitat ho van fer en centres diferents. Però sí que és remarcable el fet que les edats de cinc dels morts superessin els 60 anys. Una edat en què, en general, la forma física no és la més adequada per a practicar el busseig. També és destacable que, a excepció del que practicava apnea, tots han mort per patologies distintes de les disbàriques; és a dir, patologies que no han estat ocasionades pels canvis de pressió. I això significa que no existeix una relació de causalitat amb la pràctica de l'activitat i que es podria haver donat el mateix resultat si s'haguessin produït cir-

cumstàncies fisiològiques similars practicant un altre esport.

Dels vuit, cinc dels morts van desenvolupar malalties durant la pràctica o, a la superfície, en finalitzar-la, no preexistent ni coneguda amb anterioritat. Mentre que en un dels casos, la patologia cardíaca era coneguda i diagnosticada, però igualment es va realitzar la immersió.

Un dels bussejadors va cometre una sèrie d'errors propis de l'excés de confiança que, possiblement, es podrien haver evitat amb una formació específica i tècnica, i amb l'ús de material especialitzat per a la progressió sota sostre. I només en l'últim cas, en el de la pràctica amb apnea, l'accident és conseqüència d'una relació directa de causalitat disbàrica, ja que la mort va esdevenir-se per una hipòxia cerebral derivada d'una apnea forçada.

El bussejador, la clau per evitar accidents

Es pot afirmar, doncs, que l'augment dels accidents de busseig al litoral gironí el 2012 ha

estat purament circumstancial i que no té res a veure amb alguna hipotètica disminució o mala adaptació del control mèdic, executiu o legislatiu de la pràctica en aquesta zona. Evidentment, la realització d'activitats subaquàtiques requereix un minucios control per part de tots els que hi intervenen, però cal que aquest propòsit comenci pel mateix bussejador. Per minimitzar els factors de risc s'ha d'evitar el sedentarisme i la falta d'activitat física, l'obesitat, el tabaquisme, la ingesta d'alcohol, les substàncies estupefaents o determinats fàrmacs, etc. També és important seguir estrictament les normes de busseig i que el bussejador adequi i actualitzi la seva forma física, els seus coneixements, tècniques i materials a l'activitat que desenvoluparà, no sobrepasant els límits que el posin en situació de risc, a ell o als seus companys.

En aquesta línia és en la qual treballen tant les institucions i el col·lectiu mèdic especialista en activitats subaquàtiques com els centres d'immersió, les federacions i les empreses que formen bussejadors i expedeixen les titulacions de busseig per aconseguir millorar cada dia l'activitat del busseig.

L'Hospital de Palamós compta amb una cambra hiperbàrica nova

L'Hospital de Palamós, que fa anys que compta amb una Unitat de Medicina Hiperbàrica, també juga un paper molt important en la lluita per minimitzar els riscos derivats de l'activitat subaquàtica. La cambra hiperbàrica antiga, que funcionava des del 1994, va substituir-se el 2010 per una de nova. L'actual, construïda a Alemanya, té dos compartiments i permet una capacitat màxima de 8 persones en tractament. Té un innovador sistema de subministrament d'aire i està dotada dels mecanismes de seguretat més moderns. A part d'atendre urgències durant les 24 hores del dia, aquesta Unitat de Medicina també s'encarrega de dur a terme els reconeixements mèdics que s'exigeixen per a la pràctica del busseig esportiu.

Escriu
Sílvia Yxart

“Quan saps controlar-te, establir l'equilibri hidroestàtic i respirar bé, és quan estàs plenament integrat en el món submarí i nedes com els peixos.”

▲ **Eduard Admetlla amb la seva filla Margarita i la seva néta Mar es preparen per fer immersió a les illes Medes, a l'Estartit.**

La Margarita va fer la seva primera immersió quan tenia 11 anys.

Pioner de l'exploració submarina a Catalunya, fou un dels socis fundadors del Centre de Recuperació i d'Investigacions Submarines (CRIS). El 1948 va fer la seva primera immersió amb una escafandra d'invenció i patent pròpia a la badia de Portlligat. “En el nostre país encara no existia cap model assequible i, en aquell moment, el comandant Cousteau tot just estava posant a punt la seva a França.”

El 1950 va establir una relació amb l'Estartit que duraria tota la vida. Amb el seu amic, Robert Díaz, van descobrir les grans coves submarines de les illes Medes guiats pel pescador Fèlix. “Vaig quedar captivat pel misteri i per la singular bellesa d'aquelles cavernes, unes galeries laberíntiques que travessàvem per primera vegada des de la seva existència i que es trobaven submergides en les tenebres del fons del mar.”

El 1957, a Cartagena, va realitzar una immersió de 100 metres de profunditat, amb la qual va batre el rècord mundial de descens individual amb escafandre autònom. D'aquella experiència recorda la sensació. “Saber que estàs en un límit perillós, l'emoció del risc, de sentir que ets capaç de superar un rècord, suposo que té molt a veure amb la vanitat humana”, confessa. Considera que abans els cursos eren més complets pel que fa a nombre d'hores de vol, imprescindibles per dominar la immersió. “Quan saps controlar -te, establir l'equilibri hidroestàtic i respirar bé és quan estàs plenament integrat en el món submarí i nedes com els peixos, sense preocupacions i feliç.” No obstant això, valora positivament l'educació que reben ara els submarinistes pel que fa a la conservació de l'entorn marí.

Entre els anys 70 i 80 escriu diverses obres i dirigeix algunes sèries dedicades a l'exploració submarina per a Televisió Espanyola i TV3.

Actualment, amb 89 anys, continua efectuant immersions a les illes Medes. “Serà l'últim refugi de les meves immersions en la recta final, que espero que sigui molt llarga.” Ara és feliç perquè comparteix aquesta afició amb la seva filla Margarita i els seus néts: la Mar, l'Anna i en Patrick. “Som tres generacions sota l'aigua, a l'espera d'un besnét o besneta que de moment farà immersió al ventre de la seva mare i que, quan neixi, ja ho veurem... No crec que sigui a temps de veure-ho, però com diuen els italians: 'qui lo sa'”.

Paco Fraile, fotògraf i professional de la imatge submarina

“A les Medes, a vegades l'aigua no està prou neta per culpa del riu, però quan està neta, no té res a envejar al mar tropical.”

En Paco Fraile va néixer a Barcelona, però quan als anys 70 es va introduir al món del submarinisme, va establir una forta relació amb l'Estartit. Primer passant els estius, després els caps de setmana i, finalment, comprant un apartament. Ara, pràcticament hi viu tot l'any. Apassionat del submarinisme i professional de la imatge submarina, assegura que a la Mediterrània occidental no hi ha cap lloc d'Espanya, França i Itàlia on es pugui veure el que hi ha a les Medes. “L'únic inconvenient, és que a vegades l'aigua no està prou neta per culpa del riu i es perd visibilitat, però quan està neta, no té res a envejar al mar tropical.”

Durant uns anys, va formar part de la FEDAS, la Federació Espanyola d'Activitats Subaquàtiques, per dinamitzar el sector de la imatge. Entre d'altres, va crear el Comitè de la Imatge Submarina, va dissenyar el primer Campionat d'Espanya de Fotografia i va organitzar el primer Campionat Mundial de Fotosub. “Vaig aconseguir que el primer campionat nacional es fes a l'Estartit.” A banda d'això, també va participar en la creació del Festival Internacional de la Imatge Submarina “Medes, Imatge i Medi Ambient” (MIMA). I com a fotògraf i realitzador, ha guanyat diversos concursos de caràcter nacional i internacional.

Des que s'ha jubilat, gaudeix del mar com a submarinista, però també com a artista. A part de produir una nova pel·lícula en tres dimensions, una tècnica que domina especialment, està pintant molt. I és que, després de molts anys, ha tornat a agafar els pinzells, deixant el realisme dels inicis per rebre la influència d'artistes com Van Gogh, Picasso i Pollock. Quan pinta sota aigua, tanca els ulls i esborra la tela amb les espàtules, creant obres abstractes. I diu que és tota una experiència, perquè “els peixos et vénen a veure.” Els protagonistes dels seus quadres es converteixen en espectadors inesperats.

“**Entro molt en detall en la textura de les escates, i els peixos que pinto, si un biòleg els veiés, podria dir com es diuen.**”

En Manel és pintor, però pertany a una generació que els ha ensenyat la vida i sap fer una mica de tot. Va néixer en plena guerra civil i als tretze anys ja treballava. Va dedicar-se al retoc fotogràfic. Ho feia tot artesanalment. Però, amb 50 anys, va aparèixer el programa informàtic Photoshop, i va quedar-se sense ofici. Durant un temps va provar sort amb la productora que havia muntat amb un conegut. Van treure la primera col·lecció de vídeo submarí d'Espanya, però com que no van trobar patrocinadors per a tots els capítols, van haver de plegar. No obstant això, va seguir gravant i realitzant projectes i ara compta amb un arxiu històric d'imatge submarina.

Quan es va quedar sense feina, va entrar a treballar com a bussejador professional a les Medes per fer la instal·lació i el manteniment de les boies. El servei militar que havia fet a Cartagena durant dos anys li va servir per obtenir el títol de capbussador de combat, que l'ensenyà a soldar, a tallar planxes sota l'aigua... I malgrat que després de fer uns anys de coraller i de veure com un amic perdia la vida va prometre's no tornar a treballar sota aigua, va haver de fer-ho.

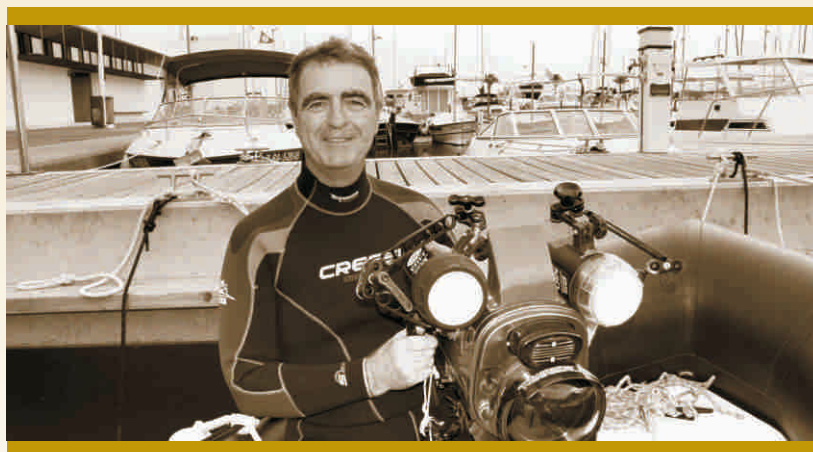
Des de solter havia estiuat a l'Estartit, però llavors s'hi va instal·lar definitivament. Ara, jubilat, viu a Torroella i gaudeix de les seves aficions. El mar, la pintura i el vídeo. De tant en tant, exposa en fires i exposicions d'àmbit submarí. Sobretot, pinta marines i imatge subaquàtica amb estil realista. “Sóc molt perfeccionista, entro molt en detall, en la textura de les escates, i els peixos que pinto, si un biòleg els veiés, podria dir com es diuen.” I fa un temps que, encoratjat per en Paco Fraile, pinta amb la tècnica del 3D les obres subaquàtiques, “per donar un valor afegit a la meua obra, perquè a vegades ni ho dic”. Li agrada, perquè “sembla que estiguis a sota aigua, li dóna una profunditat que fa que tot es vegi molt real”.

Manel González, càmera i documentalista

“**Amb una miqueta més de compte, l'impacte no es notaria tant.**”

En Manel és biòleg marí, però la vida l'ha portat a traçar un altre camí i ha acabat essent càmera i documentalista. Quan estudiava biologia, va creuar-se per primera vegada amb l'Estartit. “Vaig participar en els primers treballs de camp a les Medes, on hi havia una part important d'imatge submarina.” Després, fent de docent en un centre de formació professional, va presentar-se-li l'oportunitat de crear un banc d'imatges pel departament de Zoologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. I finalment va muntar una productora, Bioimatge, on a través d'audiovisuals de gènere documental, pretenia acostar la vida submarina a l'espectador.

Finalment, va deixar la docència i va abocar-se de ple al món de la imatge. “Vaig fer de càmera d'informatius per a Televisió Espanyola a la zona del Vallès.”

I el 2002 va plegar per dedicar-se ja exclusivament al vídeo submarí amb Bioimatge. Ara, a part de realitzar projectes propis, col·labora amb alguns reportatges de medi ambient de TV3. Instal·lat pràcticament tot l'any a l'Estartit, busseja amb la seva barca o amb algun centre, ja que la normativa estableix que els particulars sempre han de bussejar en parella. Una normativa que li sembla estricta, ja que anar amb un barquer té lògica, però submergir-se amb un altre no vol dir res. “Jo he baixat amb trenta persones i al cap de deu minuts m'he trobat sol. I no parlo d'immersions a quaranta metres de fondària, que llavors t'hi va la pell!”

El fet que s'hagi popularitzat tant el món de la imatge amb l'entrada del digital l'amoïna més en l'àmbit de la responsabilitat que en el professional. “Pel fet de portar càmera, la gent es creu que és un Costeau amb condicions d'arrasar el fons del mar a cops d'aleta.” I, amb to greu, assenjala que els ecosistemes marins són molt fràgils i tarden molt a recuperar-se. “Si tots anéssim amb una miqueta més de compte, l'impacte no es notaria tant.”

“A l'inici de la creació del Parc, hi estàvem totalment en contra, però ara creiem que ha estat més beneficiós que no perjudicial.”

En Toni Murray és un dels propietaris d'Unisub, un dels primers centres de submarinisme que es va crear a l'Estartit. El fundador, però, va ser el seu pare, que va venir un estiu de turisme i li va agradar tant, que s'hi va quedar. Segons explica en Toni, es va fer amic d'uns pescadors que feien immersió a la Meda i, al final, amb un d'ells, en Joan Prats, es va associar. Això passava l'any 1965, per bé que llavors només treballaven un parell de mesos a l'estiu, ja que també es dedicaven a l'extracció de corall. Però es van adonar que allò del turisme era més segur que jugar-se la vida fent corall i als 70 van començar a dedicar-s'hi plenament. Primer, en un local que tenia taverna i tot. "Llavors la relació que s'establia amb els clients era diferent, era més de club, perquè es menjava, es bevia, es feia l'activitat..." El tot inclòs dels allotjaments va fer canviar aquesta tendència, perquè el client ja no sortia d'allà.

Als anys 90, la creació del Parc va propiciar que els centres diversifiquessin l'activitat. A part del busseig, van començar a oferir activitats com l'snorkel i el caiac. Unisub es va associar amb Diving Center Les Illes, per crear una altra

▲ Antoni Murray, amb el seu pare, Anthony Murray i el seu germà, Sean Murray

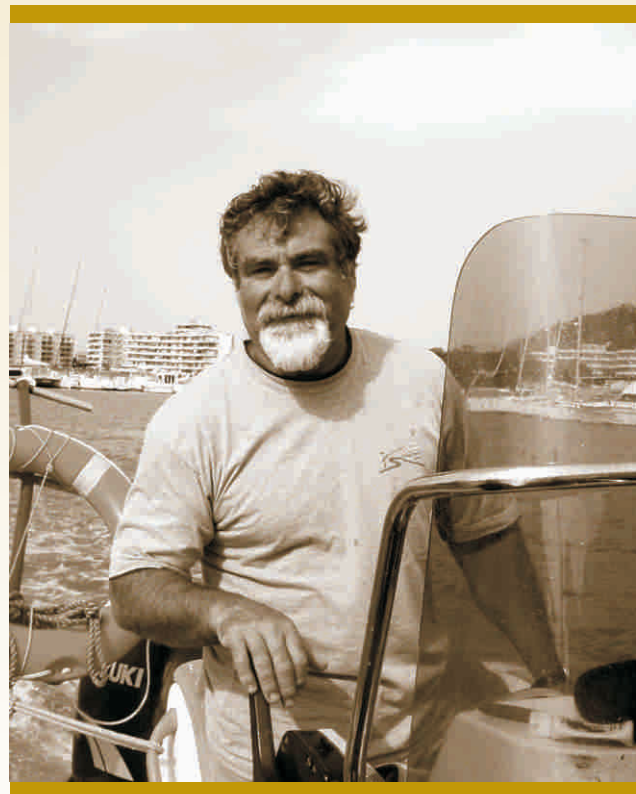
empresa centrada en aquestes. Més endavant, també amb d'altres centres, va promoure la creació d'un compressor al port. Uns canvis que evidencien l'evolució de la immersió a l'Estartit. Però és que, com diu, "també el submarinista ha canviat. Abans, tenia una formació més militar i feia immersions més profundes amb menys mitjans i, ara, potser no està tan preparat, però és molt més respectuós amb el medi". Admet que potser els centres també s'han mentalitzat molt sobre la importància de l'entorn. "A l'inici de la creació del Parc, nosaltres hi estàvem totalment en contra, però ara creiem que ha estat més beneficiós que no perjudicial. S'ha treballat menys quant a nombre de submarinistes, però poder veure aquesta fauna i flora, ha permès pujar el preu i desestacionalitzar la temporada."

Quim de Haro, patró del Cap de Creus de Costa Brava Divers

“Vaig ser un dels primers instructors PADI d'Espanya”

En Quim de Haro va néixer a l'Hospitalet de Llobregat, però als anys 70 es va establir a l'Estartit. Tot i que actualment fa de patró per l'empresa Costa Brava Divers, fins al 2010 va ser propietari del centre de busseig Quim's. I, abans, del Neptuno. De fet, és un dels pioners de l'Estartit, perquè després d'estar uns anys fent de coraller i de treballar per altres centres, el 1979 va muntar el seu negoci. "La primera promoció d'instructors PADI d'Espanya es va formar al meu centre, jo vaig ser un dels primers instructors PADI d'Espanya i el primer de l'Estartit." Fins al 1987, que va entrar aquesta empresa a Espanya, només oferien cursos de submarinisme les federacions.

El 1996 va vendre's el Neptuno per crear una escola de submarinisme, però el projecte no es va acabar d'engegar. Havien començat a sortir altres centres de busseig que també oferien cursos i va preferir tornar a crear un centre. El 2010, després de vendre's el Quim's, va posar-se a treballar com a patró per a una altra empresa. Des de llavors, entre d'altres, garanteix la seguretat i la fiabilitat d'aquesta embarcació. Arriba abans que els submarinistes, revisa que tot funcioni correctament i prepara l'embarcació per sortir. Si fa mal temps, decideix si surten o no. "Hi poden haver unes corrents que facin la immersió impracticable o una tramuntanada que si et falla la mecànica, pots posar en perill la tripulació." Per altra banda, com a patró, té l'obligació de socórrer quan hi ha un problema a mar. I això fa que li vinguin un munt d'anècdotes al cap, com aquell cop que als 80 va remolcar un italià que tenia tota la pinta de mafiós i que va agrair-li l'ajuda amb 10.000 pessetes, o el cop que va trobar un fardell d'haixic i li va venir la secreta a casa, o quan de petit va tenir tres somnis: ser bussejador, esquiator, fumar pipa i tenir barba. Somriu, "no fumo pipa, però les col·leccio".

“Arribar a 50 metres de profunditat no és complicat, ho és saber reaccionar serenament quan passa alguna cosa.”

En Vicenç és monitor, patró i director tècnic del centre de busseig Aquàtica. Vinculat al mar des de petit, va començar a bussejar als 16 anys. Després de cursar INEF, va treballar un parell d'anys com a coordinador del Patronat d'Esports i va marxar a treballar fora. En tornar, va passar una temporada com a monitor d'un centre de busseig i, l'any següent, el 1996, va obrir el seu. L'instructor, bàsicament ensenya a bussejar i certifica que s'han assolit els coneixements. Però com que ell ofereix cursos per a tots els nivells, molts ja vénen amb alguna titulació. Això no vol dir que facin la immersió sols. Per ell és imprescindible que un monitor els acompanyi, encara que abans se'ls hagi fet un briefing. “Anar amb ells és una altra manera de fomentar el submarinisme responsable, ja que cada cop hi ha més gent que va amb càmeres i és fàcil que, sense voler, creïn un impacte sobre el fons marí.”

En Vicenç afirma que “és molt més fàcil bussejar que nedar”. I una anècdota que va viure amb uns clients indis ho corrobora. Van venir a l'Estartit després de veure una gran producció de Bollywood, on els protagonistes celebraven un comiat de solter fent submarinisme a l'Estartit. “La parella no tenien ni idea de nedar!” Però com que havien vingut de lluny, en Vicenç va fer una excepció i, va deixar-los fer el bateig amb un monitor. “La dona, sense saber nedar, no va tenir cap problema per moure's sota aigua.” Insisteix, “bussejar és molt fàcil, realment hauria de ser més difícil, perquè a vegades els accidents es donen per això”. Als alumnes sempre els comenta que “anar al fons és tan fàcil com anar amb cotxe a 200 km/h, la majoria de cotxes poden agafar aquesta velocitat, però si vas a aquesta velocitat i hi ha un imprevist, no tens la mateixa capacitat de reacció que anant a 50 km/h. Això és el mateix que succeeix quan estàs a 50 metres de profunditat, arribar-hi no és complicat, ho és saber reaccionar serenament quan passa alguna cosa”.

Gemma Aymerich, pròpietària d'Oceansub-Estartit

“Les illes Medes són com un aquari, s'hi poden trobar tot tipus d'espècies.”

La Gemma és instructora de submarinisme, patrona i directora tècnica del centre d'immersió Oceansub. Nascuda a Manresa, però aficionada al submarinisme, va decidir fer de la seva passió una professió. Va començar com a model i va participar al seu primer Campionat de Catalunya quan portava ben poques immersions. “Però sempre se m'han donat bé els esports.” I això que fer de model sota aigua no és fàcil. “S'ha de tenir bona flotabilitat, i bona comunicació amb el fotògraf, ja que aquesta està més limitada.” Encara ara, quan vénen fotògrafs convidats al MIMA i des del Festival li demanen si pot acompanyar-los a les Medes, a part de portar-los als millors llocs, els fa de model. “És molt diferent quan hi ha un element humà a la imatge.” No obstant això, quan el 2004 es va arremangar les mànigues per crear la seva pròpia empresa de busseig a l'Estartit, aquesta faceta com a model va quedar en segon terme. Tot i que a l'Estartit ja hi havia uns quants centres, ella no va tenir por d'obrir el seu. “La meua empresa és petita, compta amb un local amb l'equipament

▲ Gemma Aymerich. Foto: David Carbó

dels grans centres, però la barca té una càrrega limitada a 12 persones.” I precisament això és el que caracteritza el seu centre, el tracte familiar, “volem que el client se senti com a casa”. Per altra banda, reconeix que els centres d'immersió d'aquí juguen amb cert avantatge.

“Les illes Medes són com un aquari, s'hi poden trobar tot tipus d'espècies.” I segons l'època de l'any, es veuen les unes o les altres. “De maig a juny, apareix el peix lluna, a l'estiu les milanes, i a la costa s'hi troben cavallets de mar... perquè a part de les illes Medes, hi ha tota la costa del Montgrí, que també és molt bona per a bussejar.” El 2010 va venir un equip del National Geographic que estava realitzant un documental sobre les reserves marines de la Mediterrània i va dir que aquesta era una de les millors reserves i més ben gestionades de la Mediterrània.

El llegat de l'Àlex Lorente

El 6 d'agost va morir el biòleg Àlex Lorente, que des del 2009 era el tècnic responsable de l'Àrea Protegida de les Illes Medes, en un dissortat accident de busseig mentre practicava una immersió a pulmó lliure a les illes Medes. L'Àlex va ser una persona que amb discreció, modèstia, senzillesa i gran professionalitat va fer de la seva feina un instrument per transformar el territori, millorar-ne la preservació i promoure actituds respectuoses. La seva mort va generar una gran consternació entre totes les persones que el van tractar, tant en l'àmbit personal com professional. A la revista n'hem volgut recordar la seva figura i ho fem reproduint el text que l'alcalde, Jordi Cordon, va difondre amb motiu de tan sentida pèrdua.

▲ Àlex Lorente. Foto: Jordi Regàs, soci i membre de la Junta del Club d'Immersió Biologia de la Facultat de Biologia-UB.

Escriu **Jordi Cordon i Pulido** | Alcalde

Les illes Medes són un dels tresors marins més importants de la Mediterrània, una explosió de vida, de colors, de llums, de relleus i de textures amb pocs referents similars al món. Això és així gràcies a la generositat de la naturalesa i a les condicions singulars de l'ecosistema, però, sobretot, és el resultat de la sensibilitat de moltes persones que han treballat des d'àmbits diversos de la societat civil, la recerca i les administracions. Fruit d'aquesta inquietud es van convertir l'any 1990 en la primera àrea protegida de la Mediterrània occidental.

L'Àlex Lorente era un incondicional d'aquest territori i l'expressió viva de tot el moviment que les ha convertides en el que són actualment. Hi estava vinculat des de feia molts anys, primer com a biòleg independent i posteriorment com a tècnic de la Generalitat. Se les estimava profundament, se les coneixia pam a pam i no perdia mai l'oportunitat de contagiar la seva passió a les persones que

directament o indirectament hi estan relacionades.

La seva pèrdua ha estat un cop molt dur per a totes les persones que estimem el municipi i el mar. A banda de ser un professional contrastat de reconeguda vàlua, el caracteritzava una empatia extraordinària que no deixava ningú indiferent. En aquest sentit, l'operatiu desplegat per rescatar el seu cos va estar carregat de molt sentiment. Familiars, amics i companys feina pinya per afrontar els difícils moments, mentre els GEAS coordinaven un dispositiu en què professionalitat i emoció anaven de la mà.

La relació de l'Àlex amb el municipi venia de lluny, però es va consolidar definitivament arran de la seva incorporació com a responsable de l'àrea protegida de les Medes. Va tenir un paper clau en la preparació del projecte per a la declaració del parc natural, va promoure importants actuacions de preservació i destacats projectes de recerca, alguns dels quals encara estan en marxa. També va participar molt activament en la preparació de la

gran exposició que el Museu de la Mediterrània ha dedicat a les illes Medes. En parlava amb entusiasme, d'aquest projecte. N'estava especialment content perquè era un convençut de fomentar la sensibilització ciutadana, especialment en un entorn tan humanitzat i freqüentat com aquest.

Entre altres projectes, treballava intensament per difondre el "busseig responsable". També va tenir un paper clau en la retirada dels fondejos de formigó abandonats o instal·lats irregularment sobre la valuosa praderia de posidònia oceànica del fons marí de cala Montgó.

La implicació de l'Àlex en la preservació i posada en valor de les Medes i del fons marí transcendia la seva feina. Va fer moltíssim pel nostre municipi i com a alcalde vull reconèixer públicament la seva aportació. Ell ha marxat, però ens ha deixat un enorme testimoni de generositat, tant en l'àmbit personal, com professional, que ens ha d'animar a mantenir viu el seu llegat.

Una nova manera de fer política

Aviat arribarem a l'equador del mandat i ho farem havent desplegat, des del govern, bona part de les propostes que ens havíem proposat. Ens ha tocat governar en el moment més difícil de les darreres dècades, però ho estem fent amb responsabilitat i sense perdre la il·lusió del primer dia. Tenim menys recursos i ens toca esforçar-nos a optimitzar el que tenim per poder mantenir una bona qualitat en la prestació de serveis.

Ara toca contenció, moderació i molt seny a l'hora de planificar tant el dia a dia, com el futur. Futur en tots els àmbits, tant municipal com de país. Estem vivint moments històrics en els quals algunes forces polítiques es creuen amb el dret d'abandonar aquest procés, procés encetat pel poble de Catalunya. CiU, com a partit majoritari tant al nostre municipi com al Parlament, està legitimat a encapçalar aquest procés, ara ja polític.

Hem prioritzat el control de les finances municipals que, després de l'auditoria interna, presentava força tensions per la gestió de l'anterior mandat. Cal recordar, entre d'altres coses, que es va incrementar l'endeutament d'un 24%, quan ja es veia que no era raonable fer-ho, i es van gastar 559.000 euros de romanent de tresoreria, en poc més de quatre mesos, abans de les eleccions municipals. Les mesures d'estalvi ja comencen a donar els seus fruits i a finals de mandat es podrà constatar l'eficàcia de la gestió actual en termes econòmics.

Cal afegir dos factors que fan que la situació sigui més complexa. En primer lloc, les despeses diferides en el temps que hem hagut d'assumir d'anteriors governs i, en segon lloc, el tancament d'inversions de l'Estat, que té un deute històric amb el municipi. El pla d'ajust l'estem fent compatible amb el nostre programa, que es fonamenta en tres pilars: més diàleg, més seguretat i més prosperitat econòmica.

Estem treballant amb la màxima transparència i proximitat al ciutadà. Volíem canviar la dinàmica que havia estat marcada per una bicefàlia molt negativa. Sempre havíem dit que l'Ajuntament tenia dos alcaldes: un que manava i un que no feia res. Aquest govern bicéfal va ser el fil conductor d'una legislatura en què els interessos contraposats de totes dues formacions van acabar enfonsant un dels partits hegemònics locals, per donar major visibilitat i projecció personal a la figura del portaveu d'ERC, que ha sabut treure un gran rendiment al seu pas per l'Ajuntament i en què ha prioritzat els seus interessos particulars als del municipi.

Malgrat la crisi i l'herència política d'UPM i ERC, tenim molts motius per a l'optimisme. Ens mantenim fermes amb el suport a la dinamització econòmica (la gestió de les fires i la promoció turística en són exemples); hem incrementat el suport a les persones, especialment als més necessitats; continuem amb la política de millora de la seguretat ciutadana; tenim capacitat per reduir el temps de pagament als proveïdors, que ja se situa en 40 dies i ben aviat en 30 dies; hem reordenat àrees municipals per millorar-ne l'eficiència i amb un estalvi econòmic; hem fet productius els consells de barri; hem implantat el calendari del contribuent; hem fet adequacions per a gent amb mobilitat reduïda; hem replantejat el projecte de l'Espai Ter; hem constituït la taula d'alcaldes del Parc Natural; hem reactivat projectes urbanístics d'interès comú aturats per l'anterior equip de govern; hem impulsat la caldera de biomassa per a l'escola; hem millorat els camins de la plana; hem incrementat el diàleg amb la pagesia; hem abaratit la zona blava; hem millorat els vials d'accés i sortida de l'aparcament de la Condessa; hem introduït incentius fiscals per a reciclatge i allargament d'obertura en comerços i empreses de serveis... i altres projectes que estan agafant forma i veuran la llum en aquests dos anys que encara tenim per endavant.

Des de la nostra formació ens sentim amb molta força, ganes i il·lusió per continuar treballant en aquesta línia. Sobretot en l'àmbit municipal, però sense defugir del paper important que el nostre poble i el nostre ajuntament tindran en el decurs dels pròxims anys. Només sumant aconseguirem els reptes que ens vénen i superarem la situació adversa en què ens trobem. Nosaltres hi serem, amb una nova manera de fer política.

Un bon mandat per a l'Estartit

Un nou any que comença al nostre municipi carregat d'activitats i projectes en marxa. Aquest 2013 serà un any en què l'Ajuntament, tal com estem fent tots particularment, s'haurà d'ajustar una mica en el pressupost per mirar d'arribar a final d'any amb una reducció de l'endeutament. Així és com s'han organitzat les despeses, amb seny, fent poques inversions, però molt importants.

Aquest cop volem aprofitar el nostre espai a la revista per recordar una important efemèride de l'Estartit, els 10 anys del Consell Municipal de l'Estartit. El setembre de 2002 s'inauguraven les oficines del Consell Municipal. Us espai de descentralització administrativa que permetria des de llavors, a tots els estartidencs i estartidenques, fer les seves gestions des del poble sense necessitat de desplaçar-se 6 quilòmetres com fins aquell moment.

Molts canvis s'han succeït al Consell des d'aquell mes de setembre, més competències i més personal per poder desenvolupar totes les seves tasques, i un ús de la sala d'exposicions cada cop més important que ens ha fet arribar al punt de fer palesa la necessitat d'un nou espai per fer-hi reunions, exposicions i tota mena d'activitats organitzades per les associacions del nostre poble.

Els propers anys seran molt importants per al nostre poble; en vista a finalitzar l'expedient de tramitació de l'EMD per poder enviar-lo a la Generalitat. En aquest moment, l'Ajuntament espera la recepció de l'últim informe econòmic. El següent pas serà la discussió amb tots els partits del govern i l'oposició per arribar a un màxim consens a l'hora d'enviar el projecte definitiu a la Generalitat.

Així mateix, el nou govern municipal creu en tot el municipi i també en el poble de l'Estartit. Per això, els pressupostos municipals tornen a tenir unes inversions que havien desaparegut els dos darrers anys amb el Sr. Rufí (ERC) com a alcalde, en què havia girat l'esquena al nostre poble. El pressupost de l'Ajuntament reflexa importants inversions, com arreglar el Molinet o la nova escola bressol, que ben aviat veurem començar. Unes inversions necessàries per portar millors serveis als nostres veïns.

A punt de començar la temporada turística d'enguany, unes reflexions al voltant d'aquest tema. El turisme és el principal motor econòmic del municipi, i amb la creació del parc natural es crearan noves oportunitats de negoci. Des de l'Ajuntament i des de l'equip de govern no deixarem passar oportunitats si hi ha emprenedors que volen oferir nous serveis i productes a la ja variada oferta, tant d'allotjament, com de restauració, comerç i altres empreses, especialment d'activitats. En aquests moments que corren, el fet que hi hagi empresaris que vulguin ampliar o crear nous negocis al municipi ha de ser un element d'orgull, perquè hi ha gent que creu en les possibilitats que ofereixen Torroella i l'Estartit. Nosaltres no deixarem passar aquesta oportunitat i serem receptius, no com altres partits polítics, que s'han dedicat més a fomentar atractius culturals privatis a Torroella i no a establiments turístics.

El parc natural és una molt bona carta de presentació, és una marca de qualitat, i els nostres visitants ho saben. Per això, cada vegada hi ha més agències de viatges especialitzades que ofereixen els productes dels nostres establiments i no en temporada alta. Aquests visitants els podem veure voltar a peu o en bicicleta per la plana i també pels nuclis fent despesa als nostres establiments. Des de L'EST continuarem donant suport a aquestes iniciatives que generin riquesa i llocs de treball a Torroella i l'Estartit.

PP

Genètica municipal

Estem vivint el moment més delicat i difícil de la nostra democràcia, que també, com no pot ser d'una altra manera, es trasllada al món de la política. És el menys adequat a l'hora de governar, però això, en certa manera, em motiva i em fa treure forces per treballar amb més il·lusió al servei del meu poble. És especialment ara, davant d'aquesta crisi que tan mal ens està fent, quan hem de prendre consciència, unificar esforços i concentrar-nos amb un únic objectiu, que no és altre que resoldre les dificultats dels nostres veïns i treure endavant el nostre municipi.

Quan vaig acceptar la responsabilitat d'estar al servei del nostre ajuntament, que és la casa de tots, ho vaig fer profundament convençut de la gran riquesa democràtica que, independentment dels colors polítics, es practicava al nostre municipi: un poble plural, diversificat cultural i ideològicament parlant, com queda demostrat en totes les eleccions que s'han celebrat fins ara. Per aquest motiu, és difícil d'entendre que encara hi hagi representats polítics que onegin la bandera de la democràcia i el respecte, i es contradiguin ells mateixos titllant de vergonyós que un representant del poble legítimament elegit pel seus veïns formi part de l'equip de govern, posant de manifest una qualitat democràtica dubtosa utilitzada únicament pel seus interessos partidistes i no de poble. Jo, des de la humilitat, continuaré amb la meua tasca al vostre servei. Dels que m'heu votat i dels que no, dels que m'estimeu i dels que no, dels que penseu com jo i dels que penseu diferent. Només amb uns colors, els colors del meu poble. Per descomptat, no participaré en la campanya, últimament massa freqüent, de crear crispació i divisió entre els meus veïns amb tasques que són competència d'altres institucions i centraré tots els meus esforços i energia a la gent del meu municipi.

Continuarem treballant amb l'objectiu de: reforçar la presència policial en llocs on hi ha més incidències delictives i infraccions administratives a fi de treballar la difusió preventiva, la qual cosa ens ha donat bons resultats; seguirem millorant la senyalització vertical i horitzontal del municipi i farem possible una millor presència continuada de patrulles a la via pública realitzant funcions preventives de seguretat per part dels agents de la Policia Local, conjuntament amb els Mossos d'Esquadra. A més, continuarem exercint una de les funcions més gratificant per als agents de la Policia Local que és, indubtablement, l'assistència a la gent gran. Mensualment visitem multitud de persones majors de 75 anys que viuen soles o en companyia d'altres persones de igual o major edat i que tenen problemes de mobilitat o de salut en general. Per altra banda, després de la primera experiència amb agents cívics a les nostres platges, seguirem contribuint amb un sector tan important pel nostre municipi com és el turisme amb tasques d'informació i seguretat als nostres visitants i gent del poble.

Per acabar, aprofito per informar-vos que en la darrera junta de seguretat del dia 10 de desembre del 2012, el representant dels Mossos d'Esquadra va felicitar la nostra Policia Local per la tasca de col·laboració que estan duent a terme. De la mateixa manera, el director dels serveis territorials d'Interior de la Generalitat a Girona, el Sr. Albert Ballesta, va felicitar l'Ajuntament i la Policia Local per la feina duta a terme perquè va detectar que darrere les dades exposades hi havia una feina molt ben feta.

Junts, amb esforç i determinació, però també amb il·lusió, farem del nostre poble el lloc que tots ens mereixem per viure, un indret amb els ingredients per ser un referent únic. Només desitjo que els polítics estiguem a l'alçada.

ERC

Dos anys perduts

Quan som gairebé a mig mandat, és l'hora de fer balanç. Al parer d'ERC, cal canviar el tarannà de l'equip de govern (CIU-LEST-PP) i definir un projecte clar per a Torroella de Montgrí. No es pot malbaratar un patrimoni de bona gestió per part de tots els consistoris, independentment del seu color polític.

Sense cap prudència, el pressupost de personal no s'ha contingut i la despesa diària s'ha augmentat exponencialment. Això ha comportat que aquest any passat s'hagués de contractar per primera vegada una pòlissa de crèdit d'un milió d'euros amb les corresponents despeses financeres. I aquest any n'haurem de demanar una altra d'un import molt més alt. El procediment de licitació del nou contracte d'escombraries ha estat declarat nul per l'Òrgan Administratiu de Recursos Contractuals de Catalunya. Una mostra més de la gestió ineficient de l'Ajuntament de Torroella. El grup municipal d'ERC ja havíem advertit de la falta de transparència i de seguretat jurídica del procés, tot i així, ens posem a la disposició de l'equip de govern per fer un concurs adequat a les necessitats i possibilitats econòmiques del municipi. Un concurs d'aquest import (33 milions d'euros) i durada (13 anys) requeriria un consens municipal que no s'ha buscat en cap moment fins ara. En temps d'austeritat calen sensatesa i buscar solucions que no passin per fer pagar més taxes.

La manca de planificació és evident, tal com s'ha vist en la decisió de vendre patrimoni municipal. L'equip de govern ha aprovat la venda condicionada a la seva requalificació a comercial, de vint parcel·les municipals del pla parcial Mas Déu. Quin interès públic té aquesta modificació? S'ha valorat la necessitat de més superfícies comercials? Projectes com l'estació d'autobusos de Torroella o el centre d'assistència primària de l'Estartit dormen en algun calaix de la Casa de la Vila. També s'ha aturat la peatonalització del nucli antic. Una estratègia que afavoreix el comerç, que dona vida al poble i que posa en valor el patrimoni històric. Pel que fa a l'Espai Ter, la realitat es va imposant i esperem que s'acabi bona part de l'equipament del pavelló i així vagi adoptant aquella polivalència per a la qual va ser dissenyat. No tenim cap dubte que serà un pol important d'activitat cultural i comercial per al Baix Ter.

Una inèrcia rutinària s'ha fet palesa en tot el treball municipal. També en l'àmbit turístic i en tot el que està relacionat amb el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter. Quan des de l'àmbit privat el parc natural ja és un reclam de primer ordre, l'Ajuntament va a remolc tant de les associacions de comerciants com de l'Estació Nàutica. El pacte per certs temes socials s'ha esvaït. Així també com l'espectacle de la denúncia de la llicència de la mesquita per, al cap de ben poc, donar-la amb l'excusa de canvis estètics inexistents. En definitiva, veiem com s'està implementant un model amb més tendència a la caritat que a l'acció social, típic de la dreta més rànica.

El compromís nacional de l'Ajuntament ha anat a remolc de les iniciatives d'ERC i de la CAT-Torroella per la Independència. Ja som municipi per la independència i territori lliure i sobirà, però l'estelada no oneja a les rotondes i continuem amb un govern en què el PP és part fonamental. Pel que fa a l'Entitat Municipal Descentralitzada, a part de l'inici de l'expedient i l'encàrrec de l'enèsim informe extern, no s'ha fet res. No hi ha cap voluntat de descentralització, tal com s'està veient amb la nul·la activitat del Consell Municipal de l'Estartit.

Al nostre municipi, hi tenim una xarxa extensa d'entitats que treballen en els camps de la cultura, l'oci, la promoció comercial i l'atenció a les persones. És per això que cal donar-los suport i no posar pals a les rodes, tal com s'ha anat fent amb alguna entitat. Als responsables municipals se'ns demana que solucionem els problemes, i no pas que en generem de nous. Que vetllem pels interessos dels nostres conciutadans i que pensem en el futur col·lectiu. Així de senzill. El nostre és un municipi afortunat per la seva bellesa natural i per les seves potencialitats. Ens en sortirem, però cal canviar el rumb.

Dèficit als ajuntaments i corrupció

Els ajuntaments són avui l'administració més pròxima a la ciutadania, la primera a la qual recorren els veïns del municipi quan tenen un problema. Malgrat això, els ajuntaments ara no passen per un bon moment a causa del deute acumulat de la Generalitat de Catalunya amb les administracions locals, la qual cosa dificulta enormement la seva gestió diària i condueix les arques municipals a una situació d'asfíxia. Torroella de Montgrí no n'és cap excepció.

La Generalitat acumula deutes amb els ajuntaments vinculats a les subvencions de les llars d'infants, al Pla únic d'obres i serveis (PUOSC) o als plans de barri. Són projectes que ha assumit l'administració local a l'espera d'unes ajudes compromeses per la Generalitat i que no se sufraguen, malgrat els anuncis reiterats del Govern en aquest sentit.

El nostre grup municipal vol denunciar la manca de compromís del Govern de la Generalitat cap als ajuntaments, una de les administracions que ofereixen més serveis als ciutadans i que ara ja no poden fer previsions pressupostàries amb les partides procedents de la Generalitat, sobretot, pel temor de no cobrar-les en els terminis compromesos. Molts ajuntaments de la nostra comarca viuen una situació d'inseguretat en les seves previsions econòmiques, fet que frena les inversions i perjudica l'economia local i el manteniment dels serveis més bàsics per a la ciutadania.

Caldria recordar a la Generalitat que els ajuntaments també han d'atendre de manera ineludible els seus deutes financers. Si la Generalitat no salda els seus deutes, els ajuntaments no podran pagar els seus proveïdors i hauran d'incórrer en el dèficit per fer front a les nòmines. El resultat serà un incompliment de la llei d'estabilitat pressupostària per part de molts ajuntaments, amb el perill afegit de veure restringides, com a conseqüència, les aportacions de l'Estat.

Aquesta situació de dificultats coincideix en el temps amb nombrosos casos de corrupció que darrerament han aparegut a la premsa. Un context de corrupció i retallades que fa créixer la indignació dels ciutadans.

El nostre grup municipal està a favor d'un pacte nacional contra la corrupció de manera urgent i l'aplicació immediata de la llei contra els casos que es detectin. Creiem que aquest seria un element indispensable per a la millora de la qualitat democràtica al país i a tots els municipis i ajuntaments, així com una garantia de transparència en la gestió pública, l'aprofundiment en la democràcia representativa i la participació deliberativa ciutadana en la presa de decisions. Cal reformar a fons de la llei de finançament dels partits polítics i elaborar una llei de transparència que garanteixi l'honestetat de la gestió i eviti qualsevol ombra de dubte sobre les administracions, especialment ara que els ciutadans es veuen sotmesos a retallades en tots els àmbits de la seva vida.

La transparència, la lluita contra la corrupció i la pluralitat informativa han de ser prioritats, també als Ajuntaments com el nostre. La llei de transparència ha d'incloure el dret d'accés a la informació; l'establiment de codis ètics i guies de conducta dels alts càrrecs; la rendició de comptes; debats públics sobre temes d'interès ciutadà, i el dret de petició.

Els càrrecs públics han de tenir les incompatibilitats ben determinades, és indispensable que facin una declaració de béns i nòmines i que es promogui la reforma de la normativa perquè el finançament dels partits, amb les donacions incloses, tingui la màxima transparència i quedi garantit el control efectiu dels seus ingressos i despeses. Hem d'actuar amb tot el rigor en l'aplicació ràpida de la llei sobre els casos de corrupció que es detectin. Si volem que la ciutadania recuperi la confiança en la política, cal combatre la corrupció, també des del món local, i entendre que, tot i ser casos puntuals, s'han de considerar fets imperdonables.

El final dels faraons

El temps dels projectes faraònics ha o hauria d'haver acabat. L'eufòria que va propiciar edificis encarregats a gurus de l'arquitectura, línia seguida per aquest ajuntament durant molts anys, hauria d'haver tocat a la seva fi, sobretot per estar engolida per la crisi econòmica actual.

La realitat que ens trobem, en aquest ajuntament, és una altra; promoguda per altres prioritats urbanístiques, contractes d'escombraries descomunals i polítiques de l'actual consistori per deixar-hi petjada, com volen fer tots els polítics.

Aquest equip de govern veu imprescindible, per exemple, fer un nou geriàtric, encara que això suposi generar més deute i, fins i tot, vendre patrimoni municipal, tal com ja s'ha fet.

Hem de tenir en compte que ja hi ha un nou geriàtric que està buit i que podríem subvencionar i omplir avui mateix. No hauríem d'esperar uns quants anys per poder ajudar les persones. Però aquest és un altre exemple de les prioritats reals dels polítics que ens estan governant. El que volen és hipotecar la població durant més anys, pel simple fet de crear un altre edifici faraònic al nostre municipi i, el més important, posar-hi una placa amb el seu nom. (Simplement, perquè quedi memòria per a la posterioritat i surtin a la Viquipèdia.)

Els polítics ja no saben què fer, i intenten d'innovar un sistema per continuar gestionant malament, i invertint uns diners que no tenen a costa dels ciutadans, només per poder dir que en el seu mandat de quatre anys han fet un altre gran edifici i han sigut algú important.

Quan ens queixem de les retallades en educació i sanitat, per exemple la reducció del 5%, entre d'altres, hem de tenir en compte el motiu pel qual es prenen aquestes mesures: durant uns anys, les administracions han generat molt deute i ara que s'han vist reduïts els ingressos no hi poden fer front, i per tant han de reduir amb tot tipus de prestacions de caire social per poder continuar pagant el deute.

Aquest és un altre exemple que l'urbanisme, l'arquitectura, la política i la gestió han d'adequar-se a les possibilitats de finançament i rendibilitat i a les necessitats reals de la població, que avui per avui no van per aquest camí.

Com sempre, el «faraonisme» polític queda per sobre de les necessitats socials, del benestar de les persones i del progrés.

La memòria: injusta justiciera

«Tinc un amic que s'ha passat mitja vida perdent coses. Perdent el mòbil, les claus, la cartera. Perdent els nervis, perdent els papers. I l'altra mitja vida se l'ha passat buscant. Buscant les ulleres, el rellotge, l'altre mitjó. Buscant noms, dades, records. Ah! La memòria, injusta justiciera. Qui és el guardià d'aquest misteriós espai d'emmagatzematge? Qui decideix quines dades es filtren? Quines s'ignoren? Quines es guarden? Quines s'eliminen?

»Per què recordem poemes, llistes i telèfons totalment inútils i som incapaços de recordar el nostre grup sanguini, la matrícula del nostre cotxe o el nom d'una persona que ens acaben de presentar? Jo, personalment, recordo El Coche Fantástico, les preposicions en castellà, la Macarena, el Verano Azul i altres coses totalment inútils.

»En canvi, l'ésser humà oblidat. Oblida coses que ens molesten o ens han molestat. Oblida actuacions que sí són importants, però que quan tomen a venir les eleccions no ho són perquè ja les han oblidat. Obliden les actuacions dels polítics, d'aquells polítics de qui ens queixem, dels seus anys davant l'administració que no actua com el poble vol. Però tal com he dit, l'ésser humà oblidat, i torna a votar el mateix, enganyat una altra vegada pels polítics de torn.

»Jo, des d'aquí, vull fer arribar al guardià del magatzem del nostre terrat que recordi les actuacions que fan tots els polítics, i que en un futur continuaran fent. Simplement cobrint les seves necessitats i les dels seus amiguets. Al final tots són iguals: ajudans a canviar-ho!»

Presentació de la Comissió de Prevenció i Promoció de la Salut dels Serveis de Salut Integrats Baix Empordà

Serveis de Salut Integrats
Baix Empordà

Els Serveis de Salut Integrats Baix Empordà, a través dels programes de promoció i prevenció de la salut, desenvolupen un conjunt d'activitats que tenen com a finalitat oferir a la població una accessibilitat als problemes de salut actuals.

La promoció de la salut i la prevenció de les malalties són totes aquelles accions, procediments i intervencions integrals orientades a la població, com a individus i com a famílies, per millorar les seves condicions de vida, gaudir d'una vida saludable i mantenir-se sans.

Els programes de prevenció i promoció de la salut són de responsabilitat compartida entre diferents agents: persones, grups, comunitats, entitats i organitzacions sanitàries.

Per impulsar aquestes accions, dintre del Pla estratègic de l'entitat, es va constituir la Comissió de Promoció i Prevenció de la Salut, amb els objectius seqüents:

- Copsar les necessitats preventives de la nostra població a través dels diferents àmbits assistencials.
- Facilitar a la població la informació sobre l'ús de mesures de prevenció de malalties i conductes que impacten directament en la salut de les persones per aconseguir una actitud activa i de vigilància de la pròpia salut, facilitant alhora l'accessibilitat al sistema sanitari.
- Canalitzar la difusió d'activitats preventives i promoure accions per arribar a tota la comunitat.
- Potenciar les relacions amb els diferents agents dedicats a la promoció d'hàbits saludables i prevenció de malalties.

Ens podeu conèixer una mica més a través de www.ssibe.cat, accedint al bàner Prevenció i Promoció de la Salut que trobareu dintre de l'apartat de ciutadans.

A partir d'ara, col·laborarem periòdicament amb aquesta publicació, que servirà com a canal de comunicació, per fer difusió de les accions preventives i promotores dels hàbits saludables, especialment als habitants de Torroella de Montgrí i rodalies.

En aquesta edició i d'acord amb l'època de l'any en què ens trobem, acompanyem la presentació amb 3 recomanacions molt adients per a aquestes dates:

Recomanacions per a malalts crònics respiratoris

Recomanacions per a la prevenció dels accidents per la neu i el gel que afecten els vianants

Mesures de prevenció per la intoxicació amb monòxid de carboni

Malalts crònics respiratoris

Sí teniu símptomes d'empitjorament consulteu al vostre metge de primària, podeu evitar un ingrés:

Canvis en la coloració i/o quantitat de moc | Augment de tos | Febre | Dificultat respiratòria.

Feu un bon ús dels inhaladors: Reviseu com utilitzar-los amb el personal d'infermeria del vostre centre.

Vacuneu-vos de la GRIP durant la campanya estacional.

Seguiu les pautes antibiòtiques (dosi/hores/dies).

Eviteu la creació de gèrmens resistents.

No us automediqueu amb antibiòtic, consulteu sempre amb el metge.

Eviteu el tabac i les zones de fum.

Recomanacions per a la prevenció dels accidents per la neu i el gel que afecten els vianants

Les caigudes accidentals poden causar lesions que, especialment en el cas de la gent gran, de vegades tenen conseqüències greus per a la salut.

Recordeu que és important utilitzar un calçat segur i si és possible amb la sola de goma gravada

Recordeu que per baixar i pujar escales és important que us agafeu a una barana (o algun punt de recolçament)

Evitar passar per zones de neu i gel

En el cas de gent gran anar acompanyats

Procureu escollir els itineraris i els punts més segurs per travessar els carrers

Mesures de prevenció per la intoxicació de monòxid de carboni

El Monòxid de Carboni (CO) és present en el gas ciutat però no en el gas natural ni el propà o butà. No obstant, es pot formar CO a partir d'aquests gasos quan la seva combustió és defectuosa, i també en els brasers, en els focs en interior de locals mal ventilats, en els escalfadors, en algunes estufes, en incendis, i en els gasos d'escapament dels motors d'explosió. La condició d'inodor, incolor i insípid del CO facilita la inhalació accidental, agreujada per la seva alta difusibilitat. Predomina l'afectació de la consciència, de vegades lleu i/o transitòria, el mal de cap, el vertigen, les nàusees i/o vòmits.

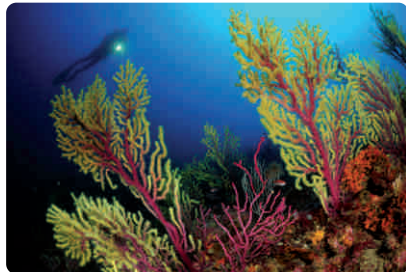
Prevenció: procurar una bona ventilació dels espais on tenim: escalfadors, cremadors, brasers, estufes, generadors, per evitar l'acumulació del monòxid produït per la combustió de tots aquests aparells. No romandre prop de fonts de combustió massa temps

40

elMontgri

REVISTA MUNICIPAL D'INFORMACIÓ I CULTURA

Col·labora:

Diputació de Girona